

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Disputatio Prima. De Universalibus in communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

DISPUTATIO I. DE UNIVERSALIBUS IN COMMUNI.

Solent nonnulli Tractatum hunc remittere ad Metaphysicam, ad quam proprie existimant spectare agere de naturis rerum; alii e contra aliquid tractant hic de universalibus, & aliquid in Metaphysica, inter quos est Mastrius & Bellutus, qui de universalibus in predicando agunt in Logica, in Metaphysica de universalibus in essendo, Verumtamen quia universale in essendo, est fundamentum universalis in predicando ex eo quod natura humana est in Petro Paulo &c. prædicatur de illis, hinc ne nimiam faciam materiarum discretionem hic non modo de Logico, verum etiam Metaphysico agam, nam facilius Logicum cognoscetur, si universale in essendo debite fuerit præcognitum, quoniam e contra ignotato fundamento ægrius capitur, quod supra illud fundatum est, sit igitur Ad Universalis Cause gloriam.

QUÆSTIO I.

Quid & quoruplex sit Universale?

Universale ex eo dicitur & derivatur

quia dicitur ordinem ad multa, hinc quia pluribus modis aliquid potest dicere ordinem ad multa: ideo multis quoque modis universale accipi potest; nam primo dividitur universale, in *incomplexum & complexum*, hoc dicitur aliqua propositione ex qua multæ aliæ propositiones deduci possunt, omne bonum est amandum; non sunt multiplicanda entia sine necessitate; non debet fieri per plura quod potest fieri per pauciora &c. *Universale incomplexum* est aliquid unum, quod esto non sit propositio, dicit tamen ordinem ad plura, ut animal, homo, brutum &c. & tale universale incomplexum (vocatur etiam simplex) quadruplex est: aliud enim est in *causando* aliud in *significando*, aliud in *essendo*, & aliud denique dicitur in *prædicando*: *Universale in causando* sunt omnes causæ quæ notæ sunt causare plures effectus, talis universalis causæ est Deus super omnia benedictus, Cæli, sol, &c. qui multos effectus sublimares producant. *Universale in significando* seu representando est illud quod potest plura significare, vel præsentare, sic cometa, qui plures morbos & effectus varios impendentes & imminentes pronuntiant, *voces sive scriptæ, sive probatæ*, quia plura significant universalialia in significando vel representando vocantur. *Universale in essendo* sunt naturæ quæ existunt in pluribus inferioribus ut homo & equus: sunt enim res communes & suis singularibus unitæ, nam in Petro & Paulo verè est natura humana, in *Bucephalo*, & *Xantho* est natura equina, quæ vocantur etiam universalialia Metaphysica, in quantum videlicet naturam rerum considerare est Metaphysici, materiale, fundamentale & primæ intentionis, Et est adhuc duplex, *Remotum* scilicet & *Proximum*; *Universale Metaphysicum remotum* est ipsa natura existens in suis singularibus cum sua unitate formali, verbi gratia natura humana quæ est in Petro, vocatur universale Metaphysicum remotum: *Universale Metaphysicum proximum* est natura ipsa exuta sua hæcitate & differentiis & induta unitate præcisionis, verbi gratia si natura humana quæ est in Petro, & hæcitate concipiatur per intellectum sine hæcitate & differentiis tunc natura sic considerata, vocatur universale Metaphysicum proximum. Universalialia in predicando vocantur ista quæ prædicantur de multis: sic quia homo prædicatur de omnibus hominibus, equus de omnibus equis universale

F. Amandi Hermann Logica.

appellatur in prædicando, quod etiam dicitur universale formale in actu, & pro secunda intentione: quia nimirum importat ipsam intentionem universalitatis quæ intentio veluti forma denominat universale in actu, dicitur etiam *Logicum*, quia Logicus maxime de rebus tractat sub secundis intentionibus, In ista ergo disputatione, imò in tota hac parte non agam amplius aliquid de universalibus in causando, aut presentando, seu significando, sed tantum de universalibus in essendo & prædicando, Pro intelligentia ergo dicendorum.

Nota. Naturam quam vocamus universalem,

videlicet quæ pluribus in esse potest triplicem habere statum ut colligitur ex Scotto 2. d. 2. q. n. 7. *Primus status* est naturæ secundum se præcisè considerata: prout præcinit ab omni illo, quod non est de conceptu quidditativo ejus, vel saltem ut præcedit differentiam contrahentem. *Secundus status* est naturæ ut formaliter contractæ per differentiam. *Tertius status* est naturæ per intellectum abstractæ, & iterum suâ differentiâ denudatæ. In quolibet autem ex prædictis statibus plura reperiuntur instantia vel saltem signa naturæ vel originis, in quibus diversa prædicata competunt naturæ universalibus: In primo statu reperiuntur plura instantia, in quorum primo est tantum natura nuda cum suis prædicatis essentialibus in primo modo dicendi per se, in quo sensu ait Scotus loc. cit. num. 7. ex Avicenna 1. Met. quod Equitas sit tantum equitas, & non universalis una vel plures: unde nullius contradictionis alterum extremum ipsi competit in tali statu, nisi hujus esse & non esse: ceteræ omnes contradictiones sunt posteriores illo statu: in secundo instanti seu signo ejusdem status competunt naturæ universalibus prædicata per se secundo modo ipsi propria, seu propriæ passionis tam positivæ quàm negativæ. In secundo statu reperiuntur similiter diversa instantia, in quorum primo natura est contracta, seu singularizata, in secundo competunt ipsi propriæ passionis verbi gratia unitas numeralis, indivisibilitas in partes subjectivas, seu incommunicabilitas, & in tertio signo competunt ipsi accidentia separabilia seu rationis sint, sive realia; & quod dixi in primo statu competere ipsi sua prædicata quidditativa, & in secundo passionis: hoc intelligendum est quando habere potest, ut excludatur ens ut sic, ejusque propriæ passionis vel modi intrinseci. In tertio denique statu similiter plura sunt instantia seu signa, in quorum primo amittit omnia quæ ipsi competebant, in secundo

II.

Natura quæ dicitur universalis in triplici potest consistere variis statibus.

In quolibet statu sunt plura instantia.

statu,

statu, non verè & simpliciter, quia hoc est impossibile: sed per operationem intellectus illam denudantis differentiâ contractivâ sive specificâ, sive individuali, sive modis intrinsecis, item unitate numerali, accidentibus separabilibus, & determinatione ad unum; In secundo autem signo acquirit per operationem intellectus aliqua prædicata quæ nunquam antea habuit: verbi gratiâ esse abstractum, esse proximè prædicabile de pluribus, item communitatem aliquam positivam & alia hujusmodi. His prænotatis ad primam partem tituli, secunda namq; sufficienter jam resoluta est per dicta.

III.
Describitur
universale
Metaphysicum.

DICO I. *Universale Metaphysicum bene describitur quòd sit aliquid unum natum aptum esse in multis.* Hæc est communis. Eam tenet etiam D. Augustinus dum dicit cap. 7. *Cathec. nomina communia (id est universalia) ea esse quæ de subiecto significantur id est quæ subiectis partibus in sunt & sic de illis prædicantur, & ne suspiceris illum sententiæ nominalium favere, quasi sola nomina sint universalia, non verò res ita cap. 9. cit. audias eum loquentem & se explicantem: Manifestum est autem ea quæ de subiecto significantur & nomen & rationem nominis habere communem, ut homo & subiecto aliquo significatur hominem, sed non solum nomen, verum etiam rationem eandem in subiecto invenies, in eo quod de subiecto significatur poteris invenire.* Est etiam Aristotelis 7. Met. r. 45. dum inquit: *Hoc enim dicitur universale quod in pluribus natura aptum est esse.* ubi hæc non expressè ponat illam particulam *unum*, tamen sufficienter subintellexit per illam particulam *hoc*, nam omne *hoc* demonstrat aliquam unitatem. Explicatur itaq; Conclusio per omnes ejus partes, quæ explicatio erit ipsa probatio, quoniam cæteroquin jam convenit omni & soli universali Metaphysico. Dicitur *aliquid unum*, per quod intelligitur aliquid reale positivum, unde excluduntur à ratione universalis hic negationes, privationes, & entia rationis, esto enim possit dari aliqua una ratio univoca negationibus & privationibus, tamen de solo universali positivo hic agitur quia illud solum est, quod spectat per se ad cognitionem prædicamentorum, Per unum etiam intelligitur unum per se, & non unum per accidens: quia Philosophis non placuit hic agere de uno per accidens sed de uno per se, quia hoc solum unum ponitur in prædicamento, hinc de illis in tantum agunt, in quantum ad cognitionem prædicamentorum inserviunt. Notandum tamen illud universale quod dicitur unum non debere esse quid completum, sed incompletum nam universale ut sic continet sub se sua inferiora, videlicet quinq; species de quibus prædicatur verè quòd sit universale, certum autem est ex illis differentiam & proprium non esse quid completum, ergò universale hic definitum non debet esse quid completum. Dicitur *aptum in esse multis*, quod videlicet universale tale esse debeat, ut esto de facto non sit, possit tamen esse in multis cum sui multiplicatione, atq; divisione, sicut de facto natura humana est in Petro & Paulo, ut Petrus & Paulus possit dici duo homines. Hinc à ratione universalis excluduntur omnia individua, quæ esto possint

esse in pluribus locis, quia hoc tamen non fit cum sui multiplicatione, universalia non dicuntur. Item excluditur essentia divina quæ licet sit in pluribus personis quia tamen est sine sui multiplicatione, universalis dici non potest, sed non excluditur à ratione universalis natura solis, natura lunæ, &c. quæ esto non sit nisi unica quia tamen plures possibiles sunt ideo natura solis & lunæ verè naturæ universales dici possunt.

DICO 2. *Universale Logicum est unum aptum natum prædicari de multis.* Hæc conclusio sequitur ex priori & quemadmodum superius singulari fuere oppositæ partes, ita pariter istæ exponi debent, Est tamen *Divi Aug. supra, Aristotelis 1. Perich. cap. 5.* ubi ait: *Dico autem universale quod in pluribus prædicari natum est ut homo quiddam universale est: similia habet lib. 1. post. cap. 10. & 15.* Nec hæc Conclusio ulterioribus eget probationibus. Attamen pro Complemento quætionis.

IV.
Describitur
universale
Logicum.

Quæres An unitas & aptitudo quæ ponuntur in definitione data universalium, sit de essentia? R. universale esse nomen concretum, pro materiali dicens ipsam naturam quæ talis dicitur, verbi gratiâ naturam hominis, vel naturam animalis, pro formali verò universalitatem, seu formam à qua dicitur universalis, itaq; si fermo est de universali materialiter hoc est de illa natura quæ dicitur universalis, certum est, nec unitatem nec aptitudinem esse de ejus essentia, sed ad summum proprietatem; si verò fermo sit de universali formaliter, quandoquidem ut sic nihil aliud dicit ac ipsam unitatem & aptitudinem, non debet dubitari quin illa sint de essentia ejus, sicut albedo est de essentia albi materialiter, nec de hoc alia est quæstio, quam de nomine

V.
quomodo
unitas &
aptitudo sit
de essentia
universalis.

QUÆSTIO II.

Utrum detur à parte rei natura communis?

Errorem Heraclii Ephesii, Cratylis, & Ambiestinis, ac totius Epicuræorum gregis nullam admittentem scientiam propter rerum mutabilitatem & fluxibilitatem, resuscitavit novissimis temporibus Guilielmus Occham Scoti quondam discipulus, qui nullam scientiam dari affirmare & asserere non audent, eam de solis nominibus haberi propugnavit: tantoq; studio in ea defendenda incubuit, ut venerabilis inceptor sit appellatus, quæ materia quoq; causa fuit & origo quod Illi, qui asserant omnem scientiam de solis nominibus haberi, Nominales sint appellati, sicut e contra qui defendunt dari naturas communes veras & reales quæ non sunt nudæ voces & conceptus, nomen adepti sunt, ut vocentur Reales, ut proinde in tota Schola Realium, scilicet Divi Thomæ & Doctoris subtilis pro certissimo defendatur, dari naturas tales quæ citra fictionem dicantur communes, quamvis non nihil postea tam in assignanda unitate, communitate & aptitudine inter sese differant, de quibus singulis singulas instituum per decur.

I.
Occham refer
scitavit
sententiam
realem
quæ non
nisi de nomi
nibus dicitur.

decursum quaestiones; hinc tamen id examino tantum, ut aliud nihil sim resoluturus nisi contra Nominales praecise, non curando de modo quo admitti debeant quomodo singularibus insint, vel ab hisdem distinguantur, qualis sit unitas & communitas & plura alia quae occurrunt, unde ad quaestionem resolutivè,

II. **DICO** Dantur universales, seu communes naturae, adeoque universalis in essendo quae non sunt naturae quaedam voces, aut conceptus, sed reales quaedam naturae in ipsis rebus existentes. Ita utraq; Schola Realium Scoti. 2. d. 3. q. 1. D. Thomae cum omnibus suis. Probat Conclufio I. Autoritate sanctorum Patrum D. Augustini lib. 14. Trinit. cap. 6. ubi universale vocat nomen multarum rerum & cap. 11. Catheg. dicit: Cum Leonem vel taurum dixit, omnes qui ubiq; sunt sub uno nomine naturae succedunt & cap. 2. Res plures commune nomen accipiunt. & alibi saepe similia habet D. Bernardi qui plurimum commendat scientias imò sermone primo de Ephania divini, refutat illud Platonicum quasi animae vel substantiae & naturae antea extitissent quae postea corporibus infusa reminiscerentur ibi perceptorum non verò quòd novi aliquid discant, Adde quòd de consulatione lib. 2. cap. 4. definit hominem quòd sit animal rationale, ubi non definit Petrum vel Paulum sed aliquam naturam talem cui primò competunt haec praedicata animal rationale, & postmodum primò Petro, Paulo, vel Eugenio. Divum Anselmum hic addo, qui in sua Dialectica dicit: *Cautissimè ad sacrae paginae quaestiones accedam & sunt monendi utiq; nostro tempore Dialectici (imò Dialecticae haeretici) qui quidem non nisi flatum vocis putant esse universales substantias: ergò universalis in essendo non sunt voces, sed erunt quaedam naturae communes.* Probat Conclufio secundò Autoritate Aristotelis 4. Met. 22. ubi carpit eos Philosophos qui tantum singularia agnoscebant in rerum natura. & 2. Met. 15. *Rationem animalis communem eandem esse in omnibus speciebus & 7. Met. docet definitionem non esse singularium sed universalium quòd etiam de scientia dixerat 1. Post. 5. &c. alibi ex professo contra Platonem disputat non negando dari naturam communem sed impugnando eam non dari prout Plato docebat scilicet extra singularia subsistentem.*

III. **Probat Conclufio Ratione I.**
Haec vox homo non immediatè significat mihi Petrum, Paulum, & Joannem, neq; haec vox animal immediatè significat hominem, & Leonem, sed aliquam naturam, secundum quam illa inferiora conveniunt, ergò praeter voces & conceptus admittendae sunt naturae communes in rebus existentes: probatur ant. Quia tam per voces quam per conceptus significantur immediatè res secundum rationem illam secundum quam concipiuntur, sed non concipiuntur secundum rationem singularium, sed secundum rationem communem, ergò per tales voces aut conceptus non significantur immediatè singularia, sed aliqua ratio aut natura communis: ma. patet probatur mi. Quia singularia ex vi talis conceptus universalis conveniunt sed si conciperentur immediatè, singularia, non con-

F. Amandi Hermann Logica.

venirent, quia singularitates sunt rationes potius disconveniendi, ergò.

DICES Voces & conceptus immediatè significant omnia singularia in confuso, & absq; ulla distinctione, sed R. contra hanc communem solutionem Nominalium, si ex vi conceptus vel vocis universalis illa plura confuse significantur, seu prout confunduntur in unum, quero: quae est illa ratio communis in qua confunduntur & communicare dicuntur? sane non ipsa singularia, ergò debet esse aliqua natura communis quae sit immediatum significatum vocis universalis, & immediatum objectum illius actus confusivi plurium in unum. Contra secundò si voces immediatè significarent totam collectionem singularium in confuso, sequeretur, quòd tota collectio possit de illo praedicari de quo enuntiat, verbi gratia vox homo, de Petro, cum dicitur Petrus est homo, sed ista collectio non potest praedicari de Petro, ergò non significat immediatè illam collectionem: probatur minor quia alias de Petro possit dici quòd esset Paulus, Joannes, Jacobus, &c. sic de ceteris omnibus, quia omnes alii in tota collectione comprehenduntur.

Instabis Idem argumentum currit contra illos qui objectivè unam naturam communem praescindunt, quia in illorum sententia universale quoq; continet plures rationes abstractas inter se distinctas, quarum collectio de nullo inferiori praedicari potest, ergò R. negando ant. quòd scilicet apud objectivè praescindentes universale contineat plures rationes distinctas, quia in nostra sententia universale continet in unam rationem abstractam, quae de omnibus & singulis inferioribus, & importat immediatum significatum universalis vocis, ut animal naturam communem animalis, homo naturam communem hominis ut infra magis videbimus. Sed

Replicabis Natura nullo modo de quolibet individuo praedicari potest, quia illa natura esset omnium hominum, sed natura omnium de quolibet individuo praedicari potest, quòd probatur: Quia si natura omnium de quolibet individuo praedicari posset verbi gratia de Petro, sequeretur quòd Petrus haberet naturas omnium hominum, quòd tamen falsum est, quia Petrus habet naturam distinctam ab omnibus reliquis hominibus. R. negando primum ant. cujus probationem statim per modum rationis adnexam distinguo. Natura illa esset natura omnium hominum per existentiam nego, per indifferentiam concedo, cujus probationem similiter distinguo: sequeretur quòd Petrus haberet naturam omnium hominum per inexistentiam nego per indifferentiam concedo sequelam; Itaque Natura etiam contracta retinet quandam indifferentiam negativam, ut possit esse in alio individuo, quia non nisi extrinsecè est singularizata.

Probat Conclufio Ratione 2.
Universale praedicatur de singulari inferioribus, sed si non importat unam naturam, sed immediatè collectionem & aggregationem omnium individuorum, non poterit de singulis praedicari: ergò universale non dicitur immediatè

IV.

V.

V.

VI.

Probat Conclufio 2.

O 2 colle-

collectionem omnium individuorum, sed unam naturam communem; probatur minor quia tota collectio, in qua nominales statuunt universalitatem, exprimitur per hoc complexum *Omnis homo*: sed hoc complexum non potest de Petro prædicari, quia falsum est, quod Petrus sit omnis homo, ergo. Nec negare possunt quòd tota illa collectio verbi gratia omnium hominum bene explicetur per hoc complexum, quia secundum ipsos universale non importat unam naturam communem, sed totam collectionem, sed talis collectio bene explicatur per hoc complexum *omnis homo*. Quæ probatio adhuc confirmatur. Quia universale non solum ad singula inferiora superius esse debet, sed & de singulis prædicari, sed etiam de omnibus individuis collectivè sumptis: sed hoc fieri non posset si universale non esset aliud quàm omnia inferiora collectivè sumpta, quia tunc sensus istius propositionis *Omnes homines, sunt homo*; esset hic: *omnes homines, sunt omnes homines*.

VII.

Probatur Conclusio 3. Juxta Philosophum universale debet esse in singularibus, sed vox homo, nec conceptus hominis est in singularibus, ergo nec voces nec conceptus formales vocum erunt universalia; major est certa, quia universale est de essentia singularis, minor probatur, nam vox homo dum profertur non est in singularibus verbi gratia Petro, Paulo, Joanne, &c. sed dum profertur, volat per ætrem sive in se sive in sua specie, de quo modo non curo, donec corrumpatur, nec etiam conceptus formalis hujus vocis *homo* est in singularibus, nam conceptus formalis est effectus intellectus, intellectus autem agit immineret & in se suos recipit effectus, ergo nec voces, nec conceptus possunt esse universalia. Contra Conclusionem.

VIII.

Explicatur
Aristoteles.

Opponitur I. *Authoritas Aristotelis pluribus in locis nam in Categ. cap. de Substantia, ait, substantias secundas significare quale quid, quod consistit nominibus communibus non autem rebus convenire. 2. Post. cap. 18. & 19. dicit universale nihil esse præter singulare. Item 7. Met. t. 45. quærens an universale sit substantia concludit: impossibile est esse substantiam esse quodcumque eorum quæ universaliter dicuntur & 10. Met. t. 6. ait, si autem nihil universalium possibile est substantiam esse nec hoc ipsum ut unum quid præter multa, substantiam esse possibile est (commune namque) sed ut prædicatio solum, ergo sentit Aristoteles universalia non esse res, sed solas prædicationes & voces. Verumtamen. ad 1. auth. 13. Aristotelem ibi figurativè loqui accipiens nomina rerum, pro nominibus nominum: qui loquendi modus est Aristoteli frequens: nam eodem modo loquitur 4. Polit. cap. 2. ubi dicit quod de optimo statu Reipublice differere, non sit aliud quam de his nominibus disputare, Regnum, Aristocratia, Respublica. In secundo & tertio loco agit Aristoteles contra Platonem ponentem universales naturas extra singularia existentes, unde in secundo loco dicit, universale nihil esse præter singulare, id est quod non sit existens nisi in singulari, & in tertio inquit impossibile est dari talem substantiam, seu talia universalia per se existentia*

prout etiam in quæstione sequenti probabo. In quarto loco videtur quidem magis favere Nominalibus; revera tamen non favet, nisi sibi contradixisse Aristotelem dicamus, qui alibi substantias secundas genera & species appellavit, & dari naturas communes clarè superius asseruit, unde dico, quòd in illo loco fuerit locutus de universalibus formalitèr sumptis, id est sub præcisa ratione universalitatis, & sub tali denominatione verum est quod universalia non sint nisi in intellectu & tunc non est nisi prædicatio.

Arguitur 2. Ex Ratione.

Repugnat naturam existere extra singularia, ergo natura communis aut erit quid fictum tantum, aut erunt solum voces & conceptus, antepatet, quia quidquid existit aut est Deus, aut quid aliud à Deo; sed illa natura non sunt Deus, ergo quid aliud à Deo, ergo debent accipere esse ab alio, sed quidquid accipit esse ab alio est singulare: nam secundum communem Philosophorum sententiam cum Aristotele. 1. Met. 1. actio terminatur ad suppositum id est ad singulare. Sed 13. concedendo non dari aliquam naturam communem extra singularia existentem, nec hoc assero: sed nego inde securum, naturam communem, seu universalem futuram quid fictum, vel voces, quia verè datur illa natura quæ universalitatem fundare potest veluti substratum, quæq; habeat communitatem negativam, & indifferentiam quantum de se ut potuisset esse in hoc vel illo supposito, Et concedo probationem, usq; ad subsumptum, quod distingo: quidquid accipit esse ab alio est singulare, si accipit esse ratione sui, & in recto concedo subsumptum; si non ratione sui, sed ratione alterius & in obliquo accipiat esse nego subsumptum. Natura itaq; humana quando producit verbi gratia non ratione sui & in recto producit, sed ratione alterius & in obliquo scilicet ratione Petri & Pauli adeoq; Petrus Paulus in recto producantur & ratione sui.

Instatur Quidquid est in singulari est singulare verbi gratia quidquid est in Petro est ita determinatum ad Petrum, ut nequeat esse in Paulo nec in ullo alio individuo, sed natura quæcumq; est in singulari, ergo non erit universalis & communis, quia hoc, id est universale debet esse indeterminatum, ut possit esse in Petro, vel Paulo ac aliis individuis. Sed 13. distinguendo ma. Quidquid est in singulari est singulare per se & ab intrinseco nego ma. per accidens & ab intrinseco concedo ma. & dist. similiter minori nego consequentiam, Potest itaq; dupliciter aliquid dici singulare, per se, & ab intrinseco: & per accidens & ab extrinseco seu denominative; Primum est quando ipsum principium individuationis vel ipsam singularitatem includit aliquid in conceptu suo formali, sic Petrus Paulus sunt singularia per se & ab intrinseco; Per accidens & ab extrinseco dicitur aliquid singulare, quando non sic includit singularitatem, habet tamen illam tanquam quid posterius naturam sibi identificatam sic natura humana quæ est in Petro dicitur singularis per accidens, quatenus habet Perreitatatem sibi identificatam, determinantem eam ad hoc unum numero.

Urgetur

IX.
Licet non existat extra singularia non est tamen quid fictum.

Urgetur. Undecunq; ista singularitas provenit, sive per se, sive per accidens, jam impedit universalitatem naturæ communis: ergo nulla solutio, probatur ant. uni eisdemq; realiter identificato non potest convenire universalitas & singularitas simul, sed tunc natura & individuatio unum eisdemq; sunt realiter identificatum, ergo non potest ei competere universalitas, cum singulari sit realiter identificata, patet major, quia universalitas dicitur communicabilitatem, singularitas dicitur non communicabilitatem & repugnantiam ad communicandum multis. R. negando ant. Quia extrinseca determinatio cum indeterminatione negativa ab intrinseco, non repugnant simul; unde eius probationis majorem distinguo: Uni eisdemq; realiter identificato non potest convenire universalitas & singularitas respectu ejusdem & eodem modo concedo ma. respectu diversorum, diversoq; modo nego ma. & concessa mi. nego consequentiam, Itaq; natura in individuo existens dicitur universalis formaliter per intellectum, fundamentaliter ex se; singulariter per hæcceitatem, communis & indeterminationem intrinsecè, particularis & determinatam extrinsecè. Et si quis adhuc replicare vellet quod natura abstracta & præcisa ab inferioribus non habet esse à parte rei, sed tantum per intellectum, atq; adeo cum non habeat communiter nisi beneficio intellectus, de se non erit communis; tunc negandum est ant. quia vel natura abstrahitur ab hæcceitatibus secundum se, seu in quantum scilicet ipsa nunquam essentialiter & intrinsecè involvit hæcceitatem, vel quatenus naturam in se cognoscit non cognoscendo hæcceitatem, prima abstractio quidem non tollit conjunctionem naturæ cum hæcceitate, imò semper manet etiam si natura conjuncta sit cum illa; quia aliud non importat, quam naturam non habere hæcceitatem, cum quo non repugnat, quia habeat illam ab alio; Imò nec altera abstractio quæ fit per intellectum tollit realiter conjunctionem realem naturæ cum hæcceitatibus, quia hic abstrahendi modus solum importat, quod intellectus actu suo naturam attingat, non attingendo singularitates, & secunda hæc abstractio originem ducit à prima, quia enim natura in se non includit singularitatem à parte rei, ideo reperto in re hoc fundamentum naturam concipit non concepta singularitate. Plures aliqui adhuc aliquas congrunt objectiones: ut quod non possit res esse unum & multa: quod nihil sit realiter in Paulo quod sit in Petro: adeoq; conceptus communis objectivus abstrahi non poterit, & plures similes quæ tamen vel ex dictis solvi possunt, vel non sunt magni momenti; quando ergo dicunt aliqui nihil posse esse unum & multum intelligendum est de eadem unitate & eadem multitudine, id est quod nil possit esse unum & multum numeraliter, bene tamen potest aliquid esse unum unitate specifica cum multitudine numerali, & unitatem genericam cum multitudine specifica. Ad secundam dico quod licet nihil sit realiter in Petro, quod est in Paulo, aliquid tamen habet Petrus quod est indifferens ut identificetur cum Paulo, ratione cuius indif-

ferentia: ut cum illo identificetur habet ut possit de illo prædicari.

QUÆSTIO III.

An natura communis existat extra singularia & qualiter:

Constituto universali in communi,

seu demonstrato quod præter singularia datur aliqua natura communis: nunc ad particularia examinanda accedo, nam in superiori quaestione præcidi à modo quomodo hæc natura communis detur, quod proinde in hac & sequentibus examinabo quaestionibus: & in primis occurrit solemnissima sententia, quam Aristoteles Platoni attribuit, qui dicit quod naturæ communes substantiarum præsertim specificæ existant per se separate à singularibus, quæ sint universales, quarum participatione singularia esse accipiunt tanquam à veris principiis, verbi gratiâ Plato ponit unum hominem existere & idem dicendum de aliis naturis specificis verbi gratiâ hominem ut sic, bovem ut sic, equum ut sic in quodam amoenissimo loco, ubicunq; demum locus ille sit spatiantes; qui tamen homo ut sic, bos ut sic, &c. habeat veram entitatem positivam separatam à singularibus quæ tamen est de essentia omnium singularium, quæ sententia in quantum Platoni affingitur non verò in se præcisè considerata, nam sic est stolidissima, gravissimos pro & contra habet Authores, nam multi Sancti Patres post & ante Doctorem, inter quos est præcipuus Divus Augustinus quem etiam Scotus 1. d. 35. q. unica. §. Ad ista pro se citat, Justinus Martyr, D. Thomas, Durandus & plures dicunt Platonem nequaquam possuisse illas tales naturas quæ in Scholis Idææ Platonice vocantur, à singularibus separatas: sed per Ideas aliud non intellexisse, nisi exemplaria & Ideas in mente divina existentes, secundum quas omnia quæ producuntur ad extra, fiunt, unde dicit Divus Augustinus lib. 83. q. 46. *In divina mente sunt omnium rerum creandarum creaturarumve rationes, neq; in divina mente quidquam nisi æternum, atq; incommutabile potest esse: atq; has rerum rationes principales appellat Ideas Plato, quarum participatione fit, ut quicquid est, sit, quomodo est.* Et similia plura habet hic & alibi pro defensione Platonis. Econtrà verò Divus Bernardus & plures alii tum Patres, tum Scholastici inclinare videntur, quod Plato tales naturas separatas & distinctas admiserit, nam D. Bernardus serm. 1. de Epiph. Domini dicit, *Neq; dico illud Platonium, &c.* quia si Plato non aliud statuisset, quam æternas rationes in mente divina, secundum quas cuncta creata formantur: sanè sanctus & mellifluus Doctor dicere posset, ergo quandoquidem asserit se non dicere illud Platonium, signum est, eum velle declarare quod Plato non rationes æternas in mente divina intellexerit, sed ipsas naturas per se existentes, secundum quas omnes aliæ ad extra producuntur & efformantur, sit tamen hæc sententia cuiuscunq; velit, nam etiam difficile est summum Aristotelem Præceptorum suo hanc in ussisse calumniam, asserere, vel existimare, quasi mentem tantus discipulus, tantiq; ingenii & tanto tempore cum eo conversatus Platonis non percepisset,

I.

Opinio Platonis.

D. Augustinus constat excusare Platonem.

se, ut nonnulli autumant, idè præscindendo ab ejus Authore ad questionem.

II.
Non datur
natura extra
singularia
existens.

DICO: *Natura communis est realiter identificata singularibus, adeoq; non datur natura communis separata, & per se existens extra singularia.* Hæc est communis contra Platonem & Averroistas, Colligitur etiam ex Patribus supra citatis & Probatur I. Ratione ex Aristotele 7. Met. deducta. Implicat quòd aliquid sit essentia alicujus, vel pars essentia & esse extra rem cujus est essentia, sed natura communis, seu universalis in essendo sunt essentia singularium, ut animal de essentia hominis, homo de essentia Petri, ergò implicat talia universalis dari extra singularia; major patet, quia nihil est magis intrinsecum sibi quàm sua propria essentia, minor etiam clara, consequentia adeoq; sequitur optima. Probatur secundò, Quia vel illud universale separatum & per se existens est productum, vel improductum, non impro ductum, quia esset Deus, si verò est productum, ergò non est amplius universale, sed singulare, vel universale & singulare simul, quia actiones terminantur ad singularia & omne quod productionem terminat immediatè, & in se est singulare, unde Boethius inquit, *Omne quod est, idè est, quia unum numero est*, ergò nullum datur universale quod non existeret in singularibus. Probatur Conclusio tertio; Si natura humana verbi gratià ita existeret separata, vel esset simul in Platone & Socrate, vel non esset, si non esset, ergò erit res ab illis distincta, non minus quàm unus homo distinguitur ab alio, adeoq; erit singularis: neq; poterit ingredi essentiam eorum, neq; de illis prædicari essentialiter: quia prædicatum debet esse essentiale illi maxime internum, de quo affirmatur; si verò existat simul in Platone & Socrate, vel est eadem indivisa natura in utroq; vel divisa in duas numero distinctas si est eadem, ergò Socrates & Plato non sunt duo homines, quia inter creaturae identitatem in uno tertio indiviso habent, inter se sunt indivisa, & idem inter se; si divisa in duas, majori absurdo sequitur eandem rem esse unam, & non unam, existens, & non existens; Confirmatur hoc, Quia ex hoc sequeretur eandem naturam esse miseram & beatam in pœnis æternis & in gloria infinita, sed hæc absurda sunt, ergò etiam illud ex quo sequitur, probatur ma. si enim est eadem natura in Petro verbi gratià & in Sorte, & Sors moriatur in peccato mortali, ad æternas condemnabitur pœnas; si verò Petrus in statu gratiæ decedat mercedem iustorum percipiet, in gloriam æternam assumetur, & tamen in utroq; eadem est numero natura, ergò sequeretur quod una eademq; natura misera esset, & beata existens & non existens; nam si Petrus moreretur ante Sortem, existeret eadem natura in Sorte & non existeret: quoniam Petrus defunctus est in quo etiam erat. Sed contra

III.
solvitur ar-
gumentum
solemnis-
simum.

Arguitur I. Nihil realiter identificat sibi illud, sine quo potuit & potest esse, sed secundum Scotum & Scotistas humanitas Petri potuit esse sine illa differentia individuali, quia sicut per hanc modo contracta est, ita potuit contrahi per aliam, ergò natura communis non est realiter identificata singularibus, minor est

doctrina nostra, patet etiam major: Quia materia non identificat sibi realiter illam formam quam habet, quia potuit & potest sine illa esse. R. dist. ma. Nihil sibi realiter identificat illud sine quo potuit & potest esse potentia Physicâ, & ad actum reducibili concedo ma. potentia Logicâ, seu Metaphysicâ, quæ explicatur per hoc quod natura communi ut priori inductione ex suo conceptu formali non repugnet esse cum alia differentia nego ma. Quæ distinctio clara evadet exemplo indifferentiæ activæ divinæ voluntatis, ad actus liberos: nam isti realiter identificantur cum entitate necessaria divinæ volitionis, & tamen secundum suam rationem formalem definire possunt, non desinente entitate divinæ volitionis, sicut ergò divina voluntas voluit ab æterno hunc mundum fore ut potuerit non velle ob ejus indifferentiam ad opposita liberè, & tamen tali indifferentiâ non obitante hoc decretum de mundi existentia cum entitate divinæ voluntatis, vel volitionis penitus identificantur, ita servatâ proportione in creatis potest admitti natura communis, ita de se indifferens passivè ad individuaciones, ut quando producta est subiecta quam defecto habet, potuit pariter in illo priori æq; bene produci cum alia, absq; eo quod ex tali indifferentia deduci possit realis distinctio naturæ communis ab individuacione. Jam distingo quoq; minorem ejusdem argumenti: humanitas Petri potuit esse sine differentia individuali potentia Logicâ, seu Metaphysicâ, & antequam ad extra produceretur concedo mi. potentia Physicâ & actum reducibili, idq; post ejus productionem nego mi. Ita q; quando Scotista dicunt naturam potuisse esse sine illa differentia individuali, non intelligunt quod in statu existentia possit ab ea separari, sed tantum volunt quod natura communis intrinsecè habeat sua prædicata, à prædicatis individui inter quæ est illa indifferentia, quod intrinsecè non repugnet sibi, ut sit sub hac, vel illa, vel quod magis patet esse sub una, quàm sub alia: Hinc non est paritas de materia prima respectu formarum, & de natura communi, respectu differentie individualis, quia indifferentia materiæ ad formas est alicujus subiecti præexistentis ad ipsas tanquam ad perfectiones omnino extrinsecas illi, quæ ei uniuntur per extrinsecum agens; Natura verò communis ante hæc existat non præsupponitur existens, sed hæc existat pullulat & dimanat ab ipsa absq; ullo concursu extrinseci agentis, & tam necessariò, ut nec per Dei potentiam possit produci quin aliqua hæc existat dimanet ab ipsa tanquam ultima & postrema ejus realitas à qua determinari dicatur & reddatur incommunicabilis.

Instatur. Si ista emanatio impediret distinctionem realem, sequeretur quòd ubicunq; esset talis emanatio, quòd ibi non daretur distinctio realis, sed dantur verè Metaphysicæ emanaciones inter quas intercedit distinctio realis, ergò ista non impedit in natura communi & differentia individuali, ma. videtur certa, probatur minor. Inter naturam genericam & specificam est vera emanatio Physicâ, sed illa non impedit distinctionem realem, ergò nec inter

inter naturam communem & differentiam individualement, probatur mi. Animalitas realiter distincta invenitur in leone, in quò non invenitur rationalitas: sed eadem distinctio quæ versatur inter gradus genericos & específicos, versatur etiam inter naturam communem & differentiam individualement, ergò R. negando mi. ad probationem dist. ma. inter naturam genericam & specificam est vera emanatio, respectu ejusdem Essentiæ concedo, si consideretur utraq; respectu diversarum essentiarum nego, & distingo etiam mi. non impedit distinctionem realem respectu diversarum essentiarum concedo, respectu ejusdem, nego mi. Cujus probationis majori concessa distingo mi. Eadem distinctio quæ versatur inter naturam genericam, versatur, etiam inter communem & differentiam individualement, si specifica consideretur tanquam contrahens, & est differentia specifica contrahens concedo mi. inter alias non contrahentes nego mi. Itaq; dico, naturam communem identificari cum gradibus essentiæ ejusdem, qui in eodem constituto reperiuntur, unde quando dicitur quod animalitas reperiatur distincta realiter à rationalitate sunt in leone, sunt diversa constituta, imò nec ex hoc ipso potest inferri distinctio realis propriè dicta, sed tantum talis quæ coincidit cum non identitate.

Urgetur. Non tantum in diverso constituto, sed etiam in eodem constituto differentia contrahens distinguitur à natura generica, ergò etiam in eodem natura communis & differentia individualis realiter distinguuntur. Probatur ant. Quia etiam in eodem constituto natura est prior suà differentia, seu specifica, seu individuali. ergo. Quodcumq; prius naturam potest esse sine posteriori, ut docet Scotus & Aristoteles 7. Met. 16. sed natura est prior hæcitate, ergò poterit esse sine illa realiter, ergò non modo in diverso constituto, verum etiam in eodem natura communis & hæcitas realiter distinguuntur. R. Negando ant. cum probationis consequentia cujus probationis majorem dist. Quodcumq; prius natura realiter distinctum potest esse sine posteriori, concedo ma. quodcumq; prius non distinctum realiter, nego ma. Unde non repugnet naturæ simpliciter esse sine hæcitate, in quantum prior est præcisè, sed in quantum est realiter identificata illi, Minorem ejusdem probationis etiam distingo: Natura est prior hæcitate prioritate essendi, nego mi. prioritate intelligendi concedo mi. Itaq; duplex poterit naturæ prioritas considerari, una essendi, quæ explicatur per posse esse prius, sine posteriori: altera intelligendi, quæ non rectè sic explicatur, etiam si fundamentum in re habeat, sed tantum unam prius potest absq; alio, aut prius alio intelligi. quia non includit illud in suo conceptu; Aristoteles ergò ibi loquitur de prioritate essendi, & natura præcedit singularitatem tantum prioritate intelligendi, præsertim si consideretur ut contracta est per singularitatem, nam si consideretur ut indifferens ad illam, adhuc dici posset prior illa prioritate etiam in essendo, quatenus quantum est de se poterat esse sine illa.

Arguitur 2. Contradictio actualis arguit distinctionem realem, sed inter naturam communem & differentiam individualement est contradictio, ergò: ma. patet, quia nequeunt de eadem re duo contradictoria affirmari & verificari; minor probatur, quia natura communis est communicabilis, altera non est communicabilis, ergò. R. negando ma. ad probationem distingo ant. de eadem re nequeunt affirmari & verificari duo contradictoria proximè & immediatè, qualia sunt esse & non esse, existere & non existere, concedo ant. remotè & mediatè, nego antecedens, Contradictio ergò, quæ fundatur inter res fundat distinctionem realem, quæ fundatur autem mediatè supra res, & immediatè supra formalitates, ut est in proposito infert solum distinctionem formalem, & sic non implicat secundum diversas formalitates ejusdem rei verificari duo contradictoria, consequenter quando dicitur, quòd contradictoria inferant distinctionem, bene quidem concluditur, sed malè si inferatur, quæ inferant distinctionem realem. Sed

Instatur, Inter contradictoria est æqualis repugnantia, quatenus de eodem & secundum idem nunquam verificari possunt: ergò etiam æqualem semper inferunt distinctionem. R. negando consequentiam, quia licet omnia contradictoria, sive realia, sive rationis æquè quidem in omnibus repugnent, quantum ad veritatem & falsitatem, affirmationem & negationem, ita quòd nunquam de eodem respectu ejusdem verificari possint, non tamen æq; repugnant quantum ad inferendam distinctionem: nam quædam inferunt distinctionem simpliciter realem, ut prima contradictoria, alia ex natura in formalem, & alia rationis, juxta conditionem contradictionis.

Dico 2. Natura communis distinguitur ex natura rei formaliter actualiter à singularitate contrahente. Hæc est communis Scotistarum & quidem sufficienter ex secunda disp. prioris partis demonstrari potest, verum quia hic est proprius ejus locus, ideò. Probatur 1. Præcipuo fundamento Scotistarum, quo probant dari distinctionem formalem, & hoc ex via contradictionis; Impossibile est de eodem & secundum idem à parte rei verificari duo contradictoria, & idem esse rationem secundum quam plura conveniant à parte rei, & etiam non conveniant, sed natura communis verbi gratia animalitas, vel humanitas est ratio secundum, quam plura inferiora à parte rei conveniunt & assimilantur inter se, & differentia, sive specifica, sive individualis est ratio secundum quam illa plura non conveniunt & assimilantur, ergò natura, sive generica, sive specifica, cum non distinguantur realiter, distinguuntur saltem formaliter à suis differentiis alias de eadem omnino formalitate verificantur duo contradictoria.

Dices; Nullam à parte rei dari realem, vel formalem contradictionem, sed tantum dari à parte rei fundamentum contradictionis: quia contradictio consistit in affirmatione & negatione, quæ fit per intellectum. Contra licet affirmatio & negatio fiat per intellectum, tamen

IV.

V.

Natura distinguitur formaliter à singularitate.

tamen à parte rei verificantur contradictoria nullo cogitante intellectu; ut quod homo per rationalitatem non conveniat cum equo, conveniat autem per animalitatem, sed hæc convenientia & non convenientia est actualis, ergo & contradictio.

VII. **Probatur Conclusio secundo:**

Nulla creatura est de se hæc, & singularis, ergo fit talis per realitatem aliquam superadditam, & à seipsa ex natura rei formaliter distinctam, & per consequens necessariò ex natura rei formaliter distinguetur à differentia individuali, per quam singularizatur, probatur aut: Quia si natura esset de se hæc, tunc non posset cum veritate intelligi sub ratione universalis, quod est falsum: quia sic scientiæ omnes tollerentur de medio, quia sunt de universalibus? ergo nulla natura est de se hæc, probatur sequela, Quia tunc falleretur intellectus, quia conciperet rem aliter quàm in se est, & modo ei repugnanti, quia si natura esset de se hæc & singularis, & conciperetur ut communicabilis conciperetur cum repugnanti, quia quod de se singulare & hoc est, communicari non potest, Quod confirmatur, quia qui conciperet naturam divinam communicabilem, conciperet eam sub modo sibi repugnanti, quia de se hæc est: ergo etiam si humanitas verbi gratià esset de se hæc, & singularis, qui eam conciperet ut communicabilem, conciperet sub modo sibi repugnante, ergo. Sed in contra

VIII.

Arguitur. Natura Petri & natura Pauli, ut distinguuntur à differentiis individualibus, vel est una & eadem natura, vel est alia & alia, si una, ergo à parte rei datur universalis natura extra singularia existens; si alia & alia, ergo erunt singulares, & per consequens frustra ponetur in eis singularitas: probatur hæc consequentia, quia quæ realiter distinguuntur in eadem specie, sunt ejusdem speciei individua; sed si sunt alia & alia, naturæ erunt distinctæ realiter, ergo & singulares. R. concedendo ant. pro secunda parte, scilicet esse aliam & aliam naturam: & nego consequentiam: ad probationem nego mi. quia distinctio realis non attenditur per formalitates, sed per res essentielles quæ sunt capaces existentia, quia distinctio realis supponit diversitatem existentiarum, cum ergo naturæ secundum suas rationes formales sint incapaces existentiarum, non poterit inter illas esse distinctio realis, & hoc est juxta D. 7. Met. q. 13. S. contra prædicta, ubi dicit, quod distinctio realis naturarum provenit à differentiis individualibus unitivè sumptis quibus circumscriptis non possunt dici realiter distinctæ quia sic non concipiuntur sub existentia quæ necessariò requiritur ad fundandam distinctionem.

Instatur. Natura quæ est in Petro, & ut à Petreitate distincta, vel est illa natura quæ est in Paulo, ut à Pauleitate distincta, vel non est ea realiter, si non est eadem realiter cum eo, ergo est realiter distincta ab ea, etiam ut à Pauleitate præcindit. R. negando conseq. quia licet omnis distinctio sit non identitas, non tamen è contra, quia non identitas latius patet, quàm distinctio, cum etiam conveniat non enti, imò multis convenire potest, quibus non potest

convenire distinctio, sic igitur in proposito natura quæ est in Petro ut à singularitate præcindit, licet non sit eadem cum natura Pauli realiter, non tamen dici potest sub tali præcisione realiter distincta, quia ut à singularitate præcisa, non est existentia capax: & sic fundare nequit realem distinctionem, quæ non verificatur inter extrema diversas existentias habentia

Urgetur. Inter illa intercedit distinctio realis, inter quæ versatur relatio similitudinis, sed inter illas duas naturas etiam ut præcindunt à singularitatibus relatio similitudinis intercedit, ergo adhuc realiter distinguuntur in tali casu, si realiter autem distinguuntur jam erunt singulares, & per consequens individua ejusdem speciei: probatur mi. quia dicuntur inter se convenientes, ergo dicuntur sibi similes. Sed R. dist. ma. inter illa extrema concludit distinctio realis, inter quæ intercedit relatio similitudinis si extrema sint constituta concedo ma. si extrema licet tantum rationes constitutivæ nego ma. & distingo etiam mi. inter duas naturas intercedit relatio similitudinis, seu sunt sibi similes ut quo, concedo, ut quod nego mi. & consequentiam. Itaq; ut docet Doctor, quolibet 4. S. contra illud. L. generatim loquendo constitutum est constitutoratio differendi, vel conveniendi, non autem ipsum conveniens, vel ut differens, sed secundum se constituit, sicut rationale secundum se, nec ut ens ut conveniens, nec ut differens constituit hominem, licet homo constitutus per rationale per ipsum differat formaliter, vel conveniat, hæc Doctor quare propriè & in rigore loquendo duæ humanitates nequeunt dici specificè & essentialiter convenire, vel similes in recto, sed tantum in obliquo; quia non sunt res in una natura communi convenientes, sed sunt quibus plura individua inter se conveniunt essentialiter & quidditative, Quia quodcumq; alicui est ratio essendi tale, illud nequaquam dici possit in recto tale, sic etiam duæ humanitates nequeunt dici sibi similes nisi ut quo, non verò ut quod

Dices; Sunt entitates ejusdem rationis, ergo possunt dici similes. R. negando consequentiam, Quia non dicuntur ejusdem rationis, quasi convenient in aliqua natura specifica, sed quia natura Petri ut prior hæcceitate nata est ita contrahi ab hæcceitate Pauli, & identificare sibi, sicut modo identificat illam Petri sub qua est. Per eadem responderi potest ad argumentum quod nonnulli formant de differentiis individualibus, quæ inter se habere videntur similitudinem.

QUÆSTIO IV.

An natura sit communis à parte rei per inexistentiam, an solum per indifferentiam.

Quamvis Scotista omnes convenient in communitate naturæ à parte rei, disconveniunt tamen in explicando quomodo hæc communitas competat ipsi respectu inferiorum; Alii enim dicunt, inter quos est Menrille, Faber, Basqualinus, &c. illam esse individuis communem per inexistentiam, hoc est ita esse communem, ut si secludantur hæcceitas Petri & Pauli,

I.
Menrille
Faber
Basqualinus
Scotista

Pauli, verum esset dicere, quod natura quæ est in Petro est ipsamet natura quæ est in Paulo, prorsus sine illa distinctione: esse verò aliam & aliam per differentias contrahentes, Et ne cogantur concedere in naturalibus quod solum mysterio Trinitatis competit, unam eandemque naturam esse in pluribus singularibus, dicunt se non intendere, nec loqui (dum ajunt unam naturam esse communem in omnibus & singulis singularibus) de unitate numerali, quasi una & eadem natura numero sit in omnibus inferioribus, sed de unitate propria naturarum, quæ importat in divisionem inter essentialia principia, quæ etiam appellatur unitas essentialis & formalis minor numerica. Alii autem Scotistæ docent illam esse communem per indifferentiam, ita quod revera multiplicetur natura communis in individuis, ut verè dici possit seclusa Petreitate & Paulicitate: quòd alia humanitas sit Petri alia Pauli, licet talis aleitas non possit cogitari per modum distinctionis realis propter rationes in solutionibus argument. quæst. præc. quatenus cogitantur cum singularitatibus, adhuc tamè dicatur quælibet illa natura communis, quia quantum est de ratione sua intrinseca, non magis petit sub hac differentia esse potiùs, quàm sub alia. Ita Lichetas, Tartaretus, Mastrius, Pontius, &c. cum quibus etiam resolutivè ad questionem

tiùs dicantur plures humanitates numero, quàm naturæ divinæ nisi admittatur aleitas naturarum in Petro & Paulo, ergò. Prob. ant. quia, vel idèd dicentur plures homines, quia identificantur pluribus hæccitatibus & personalitatibus, sed natura divina etiam identificatur pluribus personalitatibus numero distinctis & tamen non possunt dici plures, ergò hæc ratio non est; Vel quia contrahitur & determinatur a differentiis, sed hæc determinatio & contractio non tollit intrinsecam naturæ unitatem, sicut nec personalitates divinæ tollunt unitatem naturæ divinæ, ergò si non admittitur aleitas naturæ distincta à numerali, erit eadem ratio de natura creata, ac de natura divina: ergò debet admitti alia & alia natura in individuis intrinsecè secundum rationem naturæ, & non tantum extrinsecè secundum rationem singularitatis, & sic non erit una in omnibus per inexistenciam.

Probatur Conclusio 2. Quia natura humana verbi gratià non habet propriam existentiam distinctam ab existentia individui, ergò non potest esse communis per inexistenciam, consequè patet: quia deberet esse communis per existentiam individui, sed per existentiam individui non potest esse communis, cum individuum una eù sua existentia sit singulare, ma. patebit in Metaph. ubi probabo gradus metaphysicos non habere proprias existentias, sed existere existentia totius. pro nunc sufficiat ista ratio, quia nulla est necessitas multiplicandi has existentias.

Probatur Concl. 3. Si eadem formalitèr natura esset in pluribus individuis, sequeretur quòd nullus homo possit annihilari, vel creari à Deo, sed hoc dicere est derogare nimium potentie divinæ, ergò, ma. prob. quia annihilatio in hoc consistit, quòd illud quod annihilatur ita esse delinat, ut nihil omninò ejus remaneat, sed ex opposita sententia Deus hoc facere non posset, quia remanebit illa natura Petri annihilandi in Paulo, quæ est eadem secundum Adversarios. Item ad creationem requiritur quòd ita aliquid producatur ut nihil ipsius ante productionem præextiterit, sed hoc Deus etiam facere non posset, ergò prob. mi. Ponatur quòd Deus vellet creare Petrum, cumque creet, attamen tunc non esset dicendus eum creasse, quia jam aliquid illius præextitit, nempe natura, quæ est in Paulo antequam Petrus produceretur, quæ est formalitèr & positiva una in ipso, ergò. Sed

Arguitur. Pro contraria sent. Petrus & Paulus sunt indivisi formalitèr, id est, per principia essentialia; ergò habent unitatem formalem positivam intrà se, licet distinguantur numericè materialitèr per principia materialia, seu per hæccitates. Confirmatur, Quia habent eandem definitionem, quæ si non esset eadem non convenirent duo homines univocè inter se, ergò sunt unum formalitèr, seu essentialitèr. & negando ant. sicut enim natura Petri in se est una formalitèr, ita distinguitur formalitèr & dividitur à quacunq; alia quæ non est ipsa & consequentèr à natura Pauli, idèd autem dicuntur idèd formalitèr, seu essentialitèr, quia illæ naturæ sunt sibi omnimodè similes, sicut dicimus videndo duos homines sibi similes, quòd sint quodammodo unus homo formalitèr, propter maximam similitudinem. Ad confirmatio-

DICO: Natura communis creata, communis est pluribus per indifferentiam, non verò per inexistenciam. Est Doctoris multis in locis, præsertim 2. d. 3. q. 10. §. sed contra. Ubi respondens ad argumentum Damasceni concedensque, communem non esse ita communem ut possit proxime & positivè predicari de multis, sic Petrus est homo, & Paulus est hic homo, sicut Pater est Deus, & Filius est hic Deus, & Spiritus Sanctus est idem Deus, dicit tamen esse ita communem quòd non repugnet sibi esse in alio quam in eo in quo est. Et d. 3. q. 6. §. ad quæst. dicit, Concedo ergò quòd unitas realis non est aliquid existentis in duobus individuis, sed in uno. Hanc Conclusionem probant bene argumenta in secunda questione hujus disp. posita, contra Conclusionem. Verum tamen probatur adhuc primò, si admitteretur natura communis per inexistenciam, admitteretur mysterium Trinitatis in creatis, sed hoc est absurdum, ergò. Prob. ma. Quia erit eadem natura in pluribus singularibus & individuis, sicut eadem natura divina est in pluribus personis, ergò. Verum tamen respondent adversarii ad hoc argumentum negando utrumque; ant. & dicunt disparitatem esse, quia natura divina est eadem numero, in creatis verò est una specie, aut genere. Sed nil solvunt: Quia quæro, Petrus & Paulus, vel tantum differunt per hæccitates, vel etiam aliquomodo per naturam: si per solas hæccitates, ergò eodem modo differunt, sicut Pater & Filius in divinis per solas personalitates, si verò quòq; aliquo modo per naturam, ergò erit alia humanitas in uno, & alia in altero, aliàs non possent dici duo homines, sed unus homo, cum concretè substantiale nõ multiplicetur sine multiplicatione formæ, ergò ulterius sequitur quòd non sit una natura in pluribus per inexistenciam.

Dices; Petrum & Paulum esse plures homines, quia sunt plures humanitates numero differentes, non verò sic sunt tres personæ divinæ. Sed contra. Non est major ratio quare po-

IV.

V.

VI.

Petrus & Paulus non sunt ex se indivisi formalitèr.

P

nem

nem respondeo aliam omnino esse definitionem Petri, aliam Pauli objectivam, quamvis habeant eandem materialiter, quia propter maximam similitudinem quam inter se habent naturæ, una potest omnimodè representare aliam sicut imago picta artificiosè quæ representaret corpus Petri, representaret etiam corpus Pauli, si essent valdè similes in suis corporibus, sic est in proposito, Nec tamen hinc sequetur quòd non convenirent univocè in ratione hominis, quia ad univocationem prædicamentale non requiritur quòd detur una ratio objectiva in pluribus per inexistentiam, sed sufficit quòd detur una ratio communis objectiva per indifferentiam, quæ comunitas sufficit ad veram prædicationem, ergò.

Instatur Contra principalem argumenti solutionem, si Petrus & Paulus idèd dicuntur formalitèr unum inter se, quia eorum naturæ habent inter se summam similitudinem, ergò etiam debent dici unum numero, quia habent summam in hæccitatibus similitudinem; probatur consequentia à paritate, quia non est ratio cur dicantur unum formalitèr, nisi quia duæ naturæ maximam inter se habent similitudinem, sed etiam hæccitates maximam habent inter se similitudinem, ergò à pari sicut Petrus & Paulus dicuntur unum formalitèr, propter naturarum maximam similitudinem: ita Petrus & Paulus dicendi sunt unum numero propter maximam similitudinem hæccitatum. *R.* negando consequentiam & ejus suppositum, supponitur enim in consequente, quòd hæccitates habeant inter se omnimodam similitudinem, quod non probabitur tam facile, quia licet prima facie appareat quasi hæccitates habeant inter se similitudinem, tamen semper reperitur aliquid in una, quod non reperitur in altera præsertim si distinctè concipiuntur, sicut duo ova, esto aliquando videantur sibi per omnia similia, tamen si quis ea distinctè concipiat, semper inveniet aliquid in uno, quod non reperitur in altero, sic verbi gratià si unum ovum mihi ostendatur post alterum, si sint sibi similia non potero ego dicere istud esse aliud à primo, quia potest esse quòd ille mihi idem ostendat quòd primò ostendit, sed illud benè poterit dicere angelus si eidè tali modo ostenderetur, quòd non sit aliud, sed idè ipsum, quòd primò ostendit: cujus ratio non est alia, nisi quòd in uno sit aliquid cognitum ab angelo, quòd non est in alia. Mihi tamen videtur quòd solutio melior esset si responderetur juxta dicta præcedentia. *quæst.* Unde hic

Urgetur. Inferendo, ergò à paritate, potest etiam dici quòd una natura, esto appareat similis alteri naturæ, non sit tamen omnimodè similis, sicut dictum fuit de hæccitatibus, & sicut defectu hujus similitudinis hæccitatum Petrus & Paulus non sunt idem numero: sic quia naturæ sunt omnimodè sibi similes non debent dici unum formalitèr. *R.* negando illatum, quia licet hæccitates non habeant eandem omnino similitudinem, eam tamen habent naturæ. Et si quæras unde nam sciam omnimodam similitudinem inesse naturis, & non inesse hæccitatibus? Respondeo inde colligi, quia si per possibile, vel impossibile natura quæ est in Petro separaretur ab hæccitate Petri & poneretur cum hæccitate Pauli, sicut e contra si natura quæ est in Paulo poneretur cū hæccitate

Petri, faceret Petrum, non sic autè est discurrendum de hæccitate, nam si hæccitas Petri poneretur cum natura Pauli, non faceret Paulum, sed Petrum, & e contra: adeo quæ, non habent talè similitudinem sicut habent naturæ ipsæ hæccitates.

Arguitur 2. Pro Lalemandeto. In homine verbi gratià est natura humana & individualitas, quæ omnia sunt quid positivum, sed gradus, individualis & natura debent habere proprias existentias, ergò si natura est communis & universalis, debet existere existentia universalis, consequentèr natura erit communis per inexistentiam: prob. mi. quia cuilibet essentia debet correspondere existentia, quia in sententia Scoti Essentia & existentia non distinguuntur realitèr, sed natura communis & hæccitas habent proprias essentias, ergò & existentias. *R.* neg. mi. ad prob. dist. ma. Cuilibet essentia metaphysicè completa correspondet propria existentia, concedo ma. incompletèr nego ma. & dist. similiter minorem: habent proprias essentias completas, nego minorem, incompletas concedo, & nego consequentiam: quando ergò Scoti dicunt quòd cuilibet essentia respondeat propria existentia, intelligunt de essentia completa metaphysicè composita ex gradibus metaphysicis, qualem essentiam habent omnes substantiæ tam completæ ut homo, quàm incompletæ ut materia, forma, &c. Item omnia accidentia tam absoluta, quàm respectiva, &c.

Instatur. Natura divina habet propriam existentiam distinctà ab existentia personalitatis, ergò & natura creata. *R.* neg. consequ. disparitas est, quia natura divina est ex suo conceptu singularis, sicut & personæ divinæ, natura autem creata nō est ex se singularis, sed per singularitatem, atq; adeò non potest habere propriam existentiam sicut divina, quia existentia semper consequitur ipsa re singulari, cum ergò natura creata nō sit singularis secundum se, nec secundum se habebit propriam existentiam, per hæc solvuntur etià faciliter plura argumenta ex codè Authore.

QUÆSTIO V.

De Communitate, & aptitudine Universalis Metaphys.

Visa & cognita Existentia naturæ communis à parte rei & qualiter cum inferioribus conveniat & distinguatur, explicandæ sunt adhuc duæ difficultates quas parant illæ particule *in unum, aptum*, in definitione universalis comprehensione quas etiam in hac sequenti expediã quæstione, & quidem quantum ad primam partem tituli resolvendam; Notandum communitatem, seu indifferentiam naturæ duplicem esse unam positivam & negativam alteram, Positiva est quam habet natura dum concipitur in se indivisa, & ab omnibus differentiis individualibus abstracta, omnes & singulas æqualitèr respiciens, ita ut proximè sit potens inesse omnib; & singulis individuis. Communitas negativa quæ etiam positivè non una appellari potest, est illa, quàm habet natura etiam quando est à parte rei per indifferentiam individualem contracta, quia in tali statu, licet non possit absolutè & positivè dici communis & indifferens, quia est ad unum quidditativum applicata, & singularizata realitèr identificata, adhuc tamè potest dici negativè communis quatenus scilicet ex se & suis principiis intrin-

VII.
Propositio
argumentum
Baleman
detti.

Scititur.

I.
Communitas
alia est pos
itiva, alia
negativa.

IV.
In
p
p
p

intrinsicis, non est hæc de singularis, sed tantum extrinsecis, scilicet ratione singularitatis, primam communitatem non potest natura habere independentem ab intellectu, bene tamen secundam, prima dicitur proxima, secunda remota, quam ad questionem pro priori parte resolvendam.

DICO I. Naturam habere à parte rei præter

operationem intellectus. Ita Doctor 2. d. 3. q. 1. & probatur natura à parte rei reperta in aliquo individuo, vel ab intrinsicis est communicabilis alteri individuo, vel non est; si primum, ergo datur communitas naturæ à parte rei, maxime remota ad essendum in multis independentem ab intellectu; si secundum, ergo quotiescunq; concipitur communicabilis concipitur sub modo repugnante suæ essentia, & consequenter semper erit conceptus falsus, quod est contra Adversarios.

DICES. Naturam ab intrinsicis, nec esse communicabilem; nec esse incommunicabilem: sed utrumq; accipere ab extrinsecis; incommunicabilitatem per differentiam individualem, communicabilitatem verò per intellectum. Sed Contra 1. Quia secundum ipsos Adversarios natura quælibet creata seipsa est singularis à parte rei & non per aliquam entitatem superadditam, ergo secundum se & ab intrinsicis est incommunicabilis & consequenter quando concipitur ut communicabilis, concipitur falsè & sub modo sibi repugnante, vel si potest concipi verè multiplicabilis & communicabilis debent admittere quòd habeat communitatem ab intrinsicis quòd est in questione. Contra 2. & probò naturam creatam esse ab intrinsicis communicabilem, Quòd natura divina sit incommunicabilis, provenit ab intrinsicis, ergo quòd natura creata sit communicabilis, erit etiam ab intrinsicis, sed hoc nihil aliud est quàm indifferentia, seu communitas negativa. Sed contra solutionem priorem

Instabis. Si natura à parte rei esset de singularis secundum datam solutionem, non posset fieri communicabilis per intellectum, quia conciperetur sub modo sibi repugnante, ergo à pari si secundum se est communis, non poterit concipi ut singularis, vel fieri singularis ab extrinsecis, quia etiam conciperetur sub modo sibi repugnante; probatur consequentia, quia quando unum oppositum per se alicui convenit, aliud nec per se, nec per accidens ei convenire potest. & negando consequentiam; disparitas est. Quia si singularis est non nisi per intellectum concepta modo sibi repugnante fieri potest universalis, si autem in se sit communis negativè, poterit bene esse singularis positivè quæ singularitas positivè quia est ipsi extrinsecis, non tollit ejus communitatem negativam, quam semper reservat. Ad probationem consequentia verum esse dico, quod si illud cui per se competit unum oppositum non sit quid potentiale, sed in sua ultima actualitate constitutum, aliter autem se habet res in proposito.

Quantum ad 2. p. Multiplex est sententia: Nam plurimi Thomistæ post Cartesianum putant, quòd sufficiat multiplicabilitas per intellectum in quantum scilicet natura

F. Amandi Hermann Logica.

objicitur intellectui veluti non singularizata, quia tunc habet non repugnantiam ad essendum in multis; alii e contra volunt, quòd natura debeat actu esse multiplicata, alii verò quòd hoc non requiratur, sed requiri ut ad minus per potentiam naturalem & physicè multiplicari possit, ita Pavelius, Zimar, Communior tamen sententia, quæ est Scoti, Avicennæ, Simplicii, Alensis & Recentiorum passim asserit, non requiri, nec multiplicationem actualem, nec physicam, sed ad minus naturam per potentiam Dei supernaturalitèr esse multiplicabilem, seu non esse repugnantem ad existendum in multis; per aptitudinem enim nihil aliud hic intelligitur, quàm non repugnantia ut insit in multis. Cum qua sententia etiam

DICO 2. Non requiritur multiplicabilitas actualis, sed nec sufficit multiplicabilitas per intellectum, ut natura dicatur communis: sed requiritur ut multiplicabilis sit ad minus per potentiam Dei absolutam. Prob. prima p. Quia alioquin natura Solis, Lunæ, Phœnicis, &c. non posset concipi ut universalis & communis, sed hoc est falsum, ergo, prob. m. quia unico tantum existente individuo adhuc natura potest concipi ut indifferens, imò absolute loquendo nullum requiritur individuum existens: nam nullo existente homine, adhuc natura humana posset ab angelo concipi ut communis, & indifferens ad existendum in pluribus individuis.

DICES; Ut natura consideretur communis, debet ipsa posse abstrahi ab omnibus inferioribus, sed si singularia non existunt non potest ab ipsis abstrahi, ergo requiritur, & negando m. quia possunt considerari singularia possibilia.

Probatur 2. p. Concl. 10. Quia si sufficeret multiplicabilitas per intellectum, duo absurda sequerentur, ergo, prob. ant. Sequeretur primò quòd natura divina posset dici universalis metaphysicè, secundò quòd species infima esset genus, sed hæc sunt absurda, ergo, prob. ma. Quia nihil impedit quòd natura divina dicatur communis & universalis metaphysicè, nisi quòd non possit à parte rei multiplicari numero, & nihil impedit quòd minus species infima sit genus, nisi quòd à parte rei possit multiplicari specie, ergo si non requiritur multiplicabilitas à parte rei, sed sufficit per intellectum ut consideretur multiplicabilis natura divina, poterit dici universalis & species genus, probatur consequentia, quia per intellectum poterunt concipi ut multiplicabiles.

DICES; Non posse naturam divinam dici universalem, nec speciem infimam genus: quia natura divina nequit concipi conceptu etiam imperfecto, nisi individua & inepta esse in pluribus, & species infima nequit concipi, nisi ut immultiplicabilis specie. Sed contra: Ideò natura divina debet necessariò concipi ut immultiplicabilis numero, & species ut immultiplicabilis, specie quia verè & à parte rei sunt, sic immultiplicabiles etià in ordine ad quamcunq; potentiam, ergo omnis natura quæ est immultiplicabilis à parte rei per quamcunq; potentiam, non poterit concipi ut universalis, quia est eadem ratio de omnibus, consequenter multiplicabilitas per solum intellectum non sufficit.

XI

V.

Non requiritur multiplicabilitas actualis, sed sufficit potentialis.

VI.

VII.

VIII.

VII.

VI.

VII.

IV.

IX.

Probatur eadem Pars 2. Quia vel illa natura verbi gratiâ Gabrielis, ut sic concipitur cum repugnantia ad esse in pluribus, vel sine tali repugnantia: sed potius cum aptitudine, quidquid dicitur est implicatorium, ergo: probatur mi. quia si primum asseritur, tunc conciperetur universalitas simul cum repugnantia ad essendum in pluribus; si secundum, tunc natura in se repugnans ad pluralitatem conciperetur non repugnans & apta ad talem pluralitatem, quod profus implicat: quia intellectus neguit tribuere rei quod essentia directe repugnat, non enim potest concipere hominem esse mugibilem, quia hoc rationalitati repugnat: & si homini hoc tribueret, non amplius hominem, sed bovem vel vaccam conciperet, cum ergo essentia Gabrielis sit essentialiter singularis, sed non Thomista poterit intellectus eum concipere ut communem, vel si conciperet ut communem, non Gabrielem, sed aliquid aliud conciperet.

X.

Dices; Natura Gabrielis dum concipitur ut principium propriarum operationum, & ut distinctum à natura Universalis, & aliis distinctæ speciei, non concipitur necessario ut singularis; & dum sic concipitur est determinabilis per singularitatem, etiam si nulla alia numero esset possibilis, ergo ut sic concepta haberet rationem universalitatis. R. dist. pro 2. parte est determinabilis determinabilitate requisita ad universale nego ant. alia determinabilitate concedo ant. & nego consequentiam determinabilitatem autem quæ requiritur ad universale est, quod res determinabilis magis late pateat, quam determinativum, sic homo magis late patet quam Petreitas: natura autem Gabrielis juxta Advers. licet esset determinabilis per Gabrielitatem, tamen non magis late pateret ipsa natura, quam Gabrielitas.

QUÆSTIO VI.

De Unitate universalis Metaphysici.

I.

Quæstio hæc multum intricatè disputatur, cum inter Thomistas & Scotistas, ac inter ipsosmet Scoti sectatores, quo in passu ut mentem Scoti cum Divo Augustino consilem, eam quoq; amplectar sententiam, quam fortè alioquin amplexas non fuissent: progrediendo itaq; ad ipsam materiam tractationem. Notandum primo unum juxta Philosophum 1. Met. 6. & lib. 10. cap. 1. definiri quod sit ens indivisum à se & divisum à quocunq; alio sic enim loco citato ait: *Universe autem ea quæ divisionem non habent, ex ratione quæ non habent, unum dicuntur.* Unde, quia diversimodè aliqua divisionem non habent, diversa quoq; genera unitatum reperiuntur; Et D. Bernardus quidem sermone 80. multiplicem unitatum assignat divisionem, item lib. 5. de Considera. cap. 8. novem assignat species, inter quas præcipuas duas ponit: unitatem *constitutivam*, & unitatem *collectivam*, quæ etiam propriissimè & maximè philosophicè ad mentem præsentis quæstionis deserviunt: unitatem *collectivam* vocat eam ut utar terminis mellisui Doctoris cum verbi causa multi

Unum describitur à Philosopho.

lapides faciunt acervum unum. Vide an Philosophus ipse (indignor contra nonnullos qui eum quali Philosophiæ expertem, impudenter calumniari veriti non sunt, cum tam diversum sese in suis exhibeat scriptis, ut jam Rhetorem & Oratorem admiseris, jam solertissimum Naturarum indagatorem revereris, jam profundissimum Theologum suspicias, necesse sit.) melius ad præfens unitatem dividere, & unitatem per accidens definire poterit, nam ipse Aristoteles unum dividit primò, in unitatem *per accidens*, & unitatem *per se*. *Unitas per accidens* quamvis ex dicto Divi Bernardi sufficienter pateat, est quæ non habet naturam ejusdem prædicamenti, vel quæ constat ex partibus physico nexu minimè copulatis, aut certè ex iis, quæ licet physicè connectantur, sunt tamen in suis speciebus entia completa: ut inter subiectum & accidens, & inter duo accidentia in eodem subiecto, verbi gratiâ dulcedinis & albedinis in lacte; alia iterum est durationis: ut inter Achillem & Hectorem; alia loci: ut acervus lapidum; alia propter vinculum: ut fascis lignorum; alia connexionis ut domus, alia ordinis ut exercitus & Respublica. *Unitas per se*, secundum D. Bernardum *constitutiva*, ab aliis *essentialis* dicitur, & alicujus unius quod habet determinatam essentiam, in uno tantum genere, aut specie, sive id sit simplex ut Deus opt. max. & summa generica, sive compositum ut corpora Physica, & Metaphysica species, quorum illa ex materia & forma, hæc ex genere & differentia constituuntur. Hæc unitas *per se*, seu *constitutiva*, vel *essentialis* duplex est, alia est numerica, alia minor quam numerica, quæ formalis appellatur; Unum unitate numerica est iterum duplex: aliud est enim numero *per se primò*, & istud est ipsa differentia individualis, seu hæcitas, vel Petreitas, aut est unum numero *non per se primò*, sed per se secundò ut ipse Petrus, vel individuum speciei in concreto, aut est unum numero non per se primò, nec per se secundò, sed tantum denominativè & per accidens: sic natura individui specifici est una numero, propter identitatem cum Petro & sua hæcitate. *Unitas formalis* est unitas alicujus gradus, vel conceptus communis, & vocatur formalis idèd, quia competit rei ratione essentia, vel totalis, vel partialis, quam semper sequitur, & quia essentia rei dicitur forma, idèd etiam illa unitas dicitur formalis, sicut & unitas numeralis vocatur materialis, quia sequitur individualitatem, quæ potest vocari materia propter quandam proportionem, quam habet cum materia Physica, in hoc quod quemadmodum non possumus colligere distinctionem specificam, vel identitatem specificam, sublunarium ex materia, quia in omnibus sublunariis materia est ejusdem rationis ita etiam ex differentiis individualibus non possumus colligere distinctionem, vel identitatem specificam, unde quæcunq; non distinguuntur per principia formalia, seu essentialia, sunt unum essentialiter & formaliter, sed quia in essentia rerum solent includi plures formalitates: ut verbi gratiâ in essentia hominis animalitas & rationalitas hinc fit, ut aliquid possit distinguari ab alio secundum aliquam formalitatem

Unitas per se est duplex.

Unitas formalis duplex.

litate unam suae essentiae, licet non distinguitur secundum aliam, verbi gratia homo distinguitur formaliter & essentialiter ab equo, non secundum animalitatem, sed secundum rationalitatem & ideo, licet non sit unum cum ipso in rationalitate, est tamen unum cum ipso in animalitate, nihilominus adhuc possunt dici simpliciter diversa formaliter, seu essentialiter: cum sit aliquid de ratione formali unius; quod non est de ratione formali alterius. Unitas formalis potest adhuc dupliciter considerari, seu esse duplicem, unam secundum quam natura esset in se una, & per se una, non vero per accidens, qualis unitas competeret tali naturae, quae non posset etiam supernaturaliter habere nisi unum tantum individuum. Alia autem est unitas similitudinis, seu representabilitatis per eundem conceptum, ita scilicet, ut quaecunque sunt representabilia per eandem speciem, vel per eundem conceptum, possint dici una & similia unitate, vel similitudine generica, vel specificam, seu partiali & totali, secundum quod in omnibus conceptibus essentialibus, vel in aliquibus tantum conveniunt, ut Petrus & Paulus, Petrus & Bucccephalus: & haec unitas est proprietas naturae, quia revera proprium est naturae, quod per hunc conceptum potius possit representari, quam per alium; Hanc unitatem plurimi Scotistae statuunt pro unitate, quam natura communis, seu universalis requirit, sed an ipsa sufficiat infra examinabo in hac eadem quaestione. Interim Nota secundum, ad universale non requiri unitatem numericam, nec eam sufficere nam directe ei repugnat, haec enim essentialiter est singularis, & incommunicabilis, illa autem indifferens & communicabilis. His nota: **NOTA**

DICO I. Datur a parte rei unitas formalis minor numerica, & ab ea formaliter distincta: haec est D. 2. d. 3. Probatur 1. p. Quia quaelibet entitas suam habet unitatem distinctam ab unitate alterius, sed natura humana in Petro & Paulo sunt entitates reales, ergo habent suas unitates: sed non numericas, ergo formales, ergo datur unitas formalis. Probatur 2. p. Quia illa unitas est major, quae minorem patitur diversitatem, sed unitas numerica minorem patitur diversitatem, quam formalis, ergo est major formalis, minorem probant Scotistae ordinariè ex eo, quod unitas formalis naturae humanae patitur subiectum in multas formalitates dividi & distingui, ut est homo, qui distinguitur in risibile & rationale; verum tamen si cui placet haec probatio mihi displicet, ut demonstrabo ex conclusione tertia, itaq; sit pro probatione minoris hoc, ex eo quod unitati formali non implicet communicari pluribus, implicet autem unitati numerali ergo. Probatur 3. p. Si unitas formalis non distingueretur ab unitate numerica formaliter, sequeretur quod natura Petri esset tam dissimilis naturae Pauli ac est ipsa singularitas, & quod non esset ipsi plus similis quam naturae Bucccephali, sed hoc est absurdum ergo: probatur sequela. Secundum Adversarios unitas singularis, seu ipsa singularitas Petri est dissimilis naturae Pauli, ergo etiam ipsa natura erit dissimilis illi, cum sit eadem cum singularitate: nam

idem manens idem, non est natum causare nisi idem, & sic non magis erit similis ipsi quam Bucccephalo, quia secundum se totum est dissimilis utriq; & sic non magis convenient inter se Petrus & Paulus, quam Bucccephalus.

Dices Essentia non distinguitur ab ipso cuius est essentia, alias a seipso idem distingueretur, sed humanitas est essentia Petri, ergo non distinguitur a Petro; ergo nec unitas hominis ab unitate Petri, R. negando mi. si sumatur essentia pro integra entitate, non autem pro quidditate communicabili, quo se non a Porphyrio species dicitur tota individuorum essentia, hoc est: communicabilis, nam in hoc sensu humanitas est tantum Petri pars, habens compartem Petreitatem, & ideo distinguitur humanitas a Petro, sicut inclusum ab includente. Imò nec universaliter major est vera: nam forma est de essentia intrinseca compositi, & tamen distinguitur ab ipso: ergo.

DICO 2. Natura communis habet suam unitatem, idq; citra omnem fictionem intellectus. Colligitur ex Doctor in 3. d. 3. quem praeter Scotistas sequitur Lalemanderus. Probatur Conclusio quoad 1. p. Quia unitas est propria passio entis, ita ut quodlibet ens in quocunque gradu sumatur, sit unum sua essentia, id est, quod habeat unitatem consequentem proportionate essentiam: sed natura habet propriam essentiam distinctam a singularitate, ergo etiam habebit propriam unitatem sibi proportionatam scilicet formalem. Prob. 2. p. Si natura communis acciperet suam entitatem per fictionem & operationem intellectus, vel esset quid fictum naturae per fictionem, super additum, vel quid reale verè ipsi collatum, aut aliqua denominatio extrinseca, nullum horum dici potest, ergo natura communis nullam recipit unitatem ab intellectu; adeoque citra fictionem habebit eandem. probatur mi. quoad p. p. Quia quod verbi gratia intellectus meus fingat parietem nigrum esse album, non propterea fictio mea faciet ipsum album; ergo a pari licet intellectus fingat naturam communis unitatem, si ante non haberet, non propterea per fictionem acciperet: probatur etiam minor quoad 2. p. Quia intellectus non habet virtutem productivam alicujus realis in objecto suo, cum sit potentia immanentèr agens, sed hoc esset falsum: ergo. Confirmatur: Per hoc quod intellectus intelligat singulare nil reale producit in ipso secundum omnes, ergo etiam per hoc. quod intelligat naturam, sive simul intelligat singularitatem, sive non, nihil reale in ipso producet. Confirmatur 2. Quia si per aliquem actum intellectus illam unitatem reciperet, maxime per praecisivum, sed per hunc non accipit, ergo per nullum; probatur mi. Quia illa natura a qua praecinditur, vel est una in multis, vel apta esse in multis, vel non est, si primum, ergo habet ex se unitatem: si secundum, ergo per intellectum eam non acquiret.

Arguitur Si natura haberet talem unitatem ex se, esset una & multiplex, una quidem a se, & multiplex a singularitatibus R. concedendo totum, si a solis singularitatibus habet multi-

III.

IV.

Natura communis habet suam Unitatem.

V.

Natura est una & multiplex.

multiplicari; nec est inconveniens quod sit una & multiplex secundum diversas rationes, verbi gratia una formaliter & essentialiter, & multiplex numero.

III Instatur; Hinc sequeretur quod a parte rei daretur una positivè natura in multis formaliter & essentialiter. R. negando sequelam, sed solum sequeretur quod daretur una natura secundum se formaliter & essentialiter, quæ non obstante per singularitates potest adhuc multiplicari. Verumtamen tam contra hanc, quam contra præcedentem conclusionem.

V. Arguitur 2. Omnis entitas est a parte rei singularis, prout videtur pluribus in locis asserere Aristoteles: ergo etiam omnis unitas nature realis est singularis, & numeralis, ergo non datur aliqua unitas formalis a parte rei, sed solum per fictionem intellectus. R. disting. ma.

omnis entitas a parte rei singularis est per se, vel per accidens, concedo aut. per se semper nego aut. Quia ut præmissi in capite questionis, aliqua entitas est singularis per se primò, ut est ipsa singularitas, seu differentia individualis: alia per se, non tamen primò ut est ipsum singularare, alia per accidens tantum ut est natura quæ licet denominative dicatur singularis, adhuc tamen retinet suammet propriam unitatem formalem.

VI Instatur; Idem est natura rei in Petro esse hominem, & esse hunc hominem, sed esse hominem, per se convenit Petro: ergo etiam esse hunc hominem, & consequenter unitas numerica non convenit per accidens ei tantum: R. negando ma. Quia Petrus est homo simpliciter per humanitatem, sed per singularitatem est hic homo.

Urgetur; Natura humana, verbi gratia Petri non distinguitur a parte rei a singularitate Petri: ergo idem est in Petro esse hominem & esse hunc hominem, probatur aut. Omne reale existens in rerum natura debet habere quidditatem per se existentem in rerum natura, sed natura communis non habet quidditatem existentem in rerum natura distinctam a singularibus, ergo natura humana non distinguitur a singularitate Petri. R. negando aut. & ma. prob. si ly existere dicat existere sine existentia, seu separatim existere ab existentia singularium, cujus falsitas sufficienter patet ex dictis, idè ad propriam & genuinam difficultatem, quæ in hac questione queritur, & in cujus gratiam reliqua omnia dicta sunt.

VII Dico 3. Natura quæ denominatur universalis, verbi gratia humana, non habet aliam unitatem in inferioribus, quam unitatem similitudinis, conformitatis, & representabilitatis per eundem conceptum formalem, nec alia requiritur; Hæc Conclusio est patrocinio Scotistarum plurimum destituta, causam tamen ejus suscepit Joannes Pontius, qui etiam eam mordiciter defendit, ad eam amplectendam moverunt me autoritates D. Augustini, cui consentire videtur per omnia D. Bernardus.

Itaque Probatur Conclusio primò auctoritate Eiusdem Sancti Præfatis Hypponenfis; Nam lib. 13. Trinit. cap. 2. postquam multa eleganter modo suo disputasset

de fidei unitate, dicit. Non enim numero est una sed genere (generatim accipit pro communi) propter similitudinem tamen & nullam diversitatem magis unam dicimus esse, quam multas, nam & duos homines similes cum videmus unam faciem, dicimus & miramur amorum, facilius itaq; dicitur multas animas fuisse singulas, utiq; singulorum de quibus legimus in Actibus Apost. quod cu fuerit anima una; quæ autoritas non modo probat præsens institutum, videlicet fidei & animarum unitatem aliam non esse, quam similitudinis: sed & concludit, naturas communes non in existere in inferioribus per inexistentiã, quoniam asserit singulas singulorum fuisse animas. Item lib. 16. contra Faustum 15. Expresse distinguit inter similitudinem essentialium, & qualitatum: nam Quasi verò inquit loc. cit. Cum simile aliquid dicitur ex omni parte, & ex omni modo simile intelligatur: quia non eorum quæ unus ejusdemq; nature sunt, dicuntur inter se similia, sicuti gemini homines, vel filii Parentibus, vel omnes homines omnibus hominibus in quantum homines sunt, utiq; similes sunt; quod & in cæteris animalibus inter se similitudo est, vel arboribus: velut olea, olea; lauru lauro, similia dicitur, verum etiam nature disparis sunt, & dicuntur, multa similia ut oliva oleaster; videlicet quantum ad gradum & rationem genericam. Accipio pro Confirmatione etiam auctoritatem D. Bernardi Serm. 71. in Cant. Cant. ubi postquam multa de unitate Patris & Filii in eadem natura divina disseruisset subdit: Quo contra homo & Deus, quia unus non sunt substantia vel nature, unum quidem dici non possunt, unus tamen spiritus certa & absoluta veritate dicuntur, si sibi invicem amorem inhereant: quam quidem unitatem, non tam essentialium coherentia facit, quam convenientia voluntatum, ubi notanter dicit inter Deum & hominem non posse intercedere unitatem, supponit tamen quasi possit in aliis, quare etiam notanter dicit non tam; nam & supra dixerat: Nam quomodo unitas, ubi numerus naturarum & substantiarum diversitas, ubi unitatem naturarum non excludit simpliciter per numerum naturarum, sed etiam per substantiarum diversitatem: ratione etiam.

Probatur Conclusio: tum quia alia non est assignabilis unitas, quæ sit a parte rei, tum si aliqua alia requireretur, maxime unitas aliqua quæ adveniret per intellectum, sed nulla talis advenit, ergo: tum quia nihil impedit quò minus ipsa hæc unitas sufficiat pro unitate universalitatis, ergo alia gratis assignatur: ergo. Verumtamen in contra

Arguitur; Similitudo fundatur in unitate secundum Philosophum, ergo si nature a parte rei habent inter se similitudinem, habebunt etiam a parte rei aliquam unitatem, supra quam fundatur, adeoq; in illo priori consistet. R. 1. Explicando Philosophum, videlicet eum voluisse, quòd unitas sit ipsa similitudo, quemadmodum hic modis loquendi, Illud est risibile quod habet potentiam ad ridendum, non arguit potentiam ad ridendum esse distinctum quid a risibilitate: sed potius significat risibilitatem esse potentiam ridendi. R. Secundò si aliqua unitas antecedens requiritur, illa non est alia quam representabilitas per conceptum formalem: ita quòd ea quæ sunt representabilia per eundem conceptum formalem & cognitionem,

de fidei unitate, dicit. Non enim numero est una sed genere (generatim accipit pro communi) propter similitudinem tamen & nullam diversitatem magis unam dicimus esse, quam multas, nam & duos homines similes cum videmus unam faciem, dicimus & miramur amorum, facilius itaq; dicitur multas animas fuisse singulas, utiq; singulorum de quibus legimus in Actibus Apost. quod cu fuerit anima una; quæ autoritas non modo probat præsens institutum, videlicet fidei & animarum unitatem aliam non esse, quam similitudinis: sed & concludit, naturas communes non in existere in inferioribus per inexistentiã, quoniam asserit singulas singulorum fuisse animas. Item lib. 16. contra Faustum 15. Expresse distinguit inter similitudinem essentialium, & qualitatum: nam Quasi verò inquit loc. cit. Cum simile aliquid dicitur ex omni parte, & ex omni modo simile intelligatur: quia non eorum quæ unus ejusdemq; nature sunt, dicuntur inter se similia, sicuti gemini homines, vel filii Parentibus, vel omnes homines omnibus hominibus in quantum homines sunt, utiq; similes sunt; quod & in cæteris animalibus inter se similitudo est, vel arboribus: velut olea, olea; lauru lauro, similia dicitur, verum etiam nature disparis sunt, & dicuntur, multa similia ut oliva oleaster; videlicet quantum ad gradum & rationem genericam. Accipio pro Confirmatione etiam auctoritatem D. Bernardi Serm. 71. in Cant. Cant. ubi postquam multa de unitate Patris & Filii in eadem natura divina disseruisset subdit: Quo contra homo & Deus, quia unus non sunt substantia vel nature, unum quidem dici non possunt, unus tamen spiritus certa & absoluta veritate dicuntur, si sibi invicem amorem inhereant: quam quidem unitatem, non tam essentialium coherentia facit, quam convenientia voluntatum, ubi notanter dicit inter Deum & hominem non posse intercedere unitatem, supponit tamen quasi possit in aliis, quare etiam notanter dicit non tam; nam & supra dixerat: Nam quomodo unitas, ubi numerus naturarum & substantiarum diversitas, ubi unitatem naturarum non excludit simpliciter per numerum naturarum, sed etiam per substantiarum diversitatem: ratione etiam.

Probatur Conclusio: tum quia alia non est assignabilis unitas, quæ sit a parte rei, tum si aliqua alia requireretur, maxime unitas aliqua quæ adveniret per intellectum, sed nulla talis advenit, ergo: tum quia nihil impedit quò minus ipsa hæc unitas sufficiat pro unitate universalitatis, ergo alia gratis assignatur: ergo. Verumtamen in contra

Arguitur; Similitudo fundatur in unitate secundum Philosophum, ergo si nature a parte rei habent inter se similitudinem, habebunt etiam a parte rei aliquam unitatem, supra quam fundatur, adeoq; in illo priori consistet. R. 1. Explicando Philosophum, videlicet eum voluisse, quòd unitas sit ipsa similitudo, quemadmodum hic modis loquendi, Illud est risibile quod habet potentiam ad ridendum, non arguit potentiam ad ridendum esse distinctum quid a risibilitate: sed potius significat risibilitatem esse potentiam ridendi. R. Secundò si aliqua unitas antecedens requiritur, illa non est alia quam representabilitas per conceptum formalem: ita quòd ea quæ sunt representabilia per eundem conceptum formalem & cognitionem,

tionem, illa debeant dici una, & consequenter similia adaequatè vel inadaequatè, ad modum quo repræsentantur, vel ut tota essentia, vel ut pars.

Instatur contra primam solutionem: hæc unitas similitudinis est a parte rei, ergò & unitas universalis, quod est contra Scotum 2. d. 3. q. 2. n. 8. ergò non sufficit: R. disting. 1. conseq. universalis Metaphysici fundamentalis & remoti concedo consequentiam; nec hoc est contra Scotum: formalis & proximi, nego consequentiam: non sufficit ergò ad unitatem universalitatis proximæ & formalis quæcumq; unitas, sed requiritur abstractio per intellectum.

QUAESTIO VII.

De Universalis Logico.

Hactenus egi de universalis Metaphysico, quod propriè universale quidem non est, fundat tamen universale in actu & formale, unde magna est inter utrumq; differentia, nam Metaphysicum, seu remotum est natura ipsa communis, ut ex superioribus liquet. Universale Metaphysicum non habet aliam unitatem quàm formalem similitudinariam, & communitatem negativam; universale verò Logicum, exigit unitatem & communitatem proximam & positivam, ita, ut natura concipiatur in se indivisa, & ab omnibus differentiis Individualibus abstracta, æqualitè omnes respiciens: ita ut concipiatur veluti potens omnibus in existere, & singulis non modo disjunctim, sed etiam conjunctim, ut de omnibus inferioribus prædicari possit; Itaq; in præsentis quaestione quaeritur, in quo nam essentialitè ratio universalis consistat, Nam aliqui putant quod consistit in existere in multis, cuius passio immediata sit prædicari de multis. Ita Baro, Mastrius & Bellutus, & in Schola Thomistarum communitèr, Alii contra, existimant Rationem, & universalis Logici consistere in prædicari de multis, cuius propria passio sit esse in multis, hæc sententia est communior Scotistarum, quam ut ego resolvam prius puto

Notandum esse, Prædicationem, quæ est actus prædicabilitatis, esse duplicem: alia est enim prædicatio in actu signato, seu signata; alia est exercita seu in actu exercito: Prædicatio in actu signato est, quæ significatur per ly prædicatur vel dicitur, & dicitur signata, quia denotat quia per copulam debeat exerceri, hinc prædicatio exercita est quæ significatur per ly Est: prædicari ergò in actu exercito est illud, quod prædicatur de alio mediante copula verbali Est: sic animal prædicatur de homine, quando dico, homo est animal, albedo de pariete, dum dico paries est albus; Contra itaque prædicari in actu signato non potest dici de alio mediante verbo Est, sed est ratio propter quam aliquid potest dici de alio, mediante copula verbali est in actu exercito, unde quando dicitur quod genus potest prædicari de pluribus specie differentiibus, quandoquidem hoc non est verum in actu exercito, seu in prædicatione exercita: quia non potest verè dici homo est genus, debet intelligi de prædicatione signata, & sensus est, quod secunda intentio generis quæ advenit animali,

sit ratio formalis cur animal prædicetur in quid de homine, prædicatione exercitâ homo est animal. Est autem adhuc alia differentia inter prædicationem signatam & prædicationem exercitam, Quia illud quod est subiectum in prædicatione signata, sit prædicatum in prædicatione exercita, & hinc est axioma quod signatur in intentionibus exercetur in rebus, verbi grati in prædicatione signata ista, animal prædicatur de homine, statim quod in data signata prædicatione fuit subiectum, in hac exercita homo est animal sit prædicatum, & contra quod erat prædicatum, sit subiectum: hoc prænotato ad quaest.

DICO I. Ratio constitutiva universalis

est prædicari de pluribus prædicatione signata. Hæc est Aristotelis 1. Perib. cap. 5. Scoti q. 15. Universalis & q. 12. dicit: Cum igitur prædicari de pluribus non contingat nisi aliquis istorum quinque modorum, qui per se dividunt prædicari de pluribus quod est ratio ipsius universalis, & q. 11. ait: Species in est homini, secundum quod homo prædicatur de individuis, loquendo de prædicatione signata.

Probatur Conclusio 1. Universalis Logici ratio constitutiva, vel debet esse prædicari de pluribus, vel esse unum in multis, ut est de se evidens, sed non potest constitui per esse in multis, ergò debet constitui per prædicari de multis. Ipsa major est Adversariorum, probatur minor ex Scoto q. 7. universal. ubi sic inquit, Ratio generis est extranea universali quando unitur ipsi (id est quinque prædicabilibus) per hoc verbum, Est, sicut & animal quando dicitur homo est animal, ergò prædicari de multis, & non esse in multis est ratio ipsius universalis.

Probatur Conclusio secundò, Nihil prius rei convenit quàm sua essentia, sed prius convenit prædicari de multis in actu signato, quàm esse in multis: ergò esse in multis non est de essentia universalis; probatur minor natura non est una in multis a parte rei positivè & proximè, quod requiritur ad universale, sed per operationem intellectus, sed non per aliam operationem intellectus, quàm per comparationem, quæ comparatio est prædicatio signata, seu in actu signato, ergò prædicatio passiva correspondens prædicationi reali ipsius intellectus in actu signato, prius convenit naturæ quàm esse in multis.

Dices. Universale est quod est aptum prædicari de multis, ergò prius convenit naturæ quod sit universale, & apta prædicari de multis, quàm prædicetur de multis; & per consequens ratio universalis non in prædicari, sed potius in aptitudine prædicandi, vel in aliqua alia ratione, cuius ei talis aptitudo convenit, statui debet; sed illud non est aliud quàm in esse unum in multis, ergò esse unum in multis, & non prædicari de multis, erit ratio constitutiva universalis, R. totum argumentum procedere de prædicatione exercita: atq; adeo nihil concludit contra propositam conclusionem, quæ loquitur de prædicatione signata, quod sit essentia universalis Logici; Unde quando Aristoteles, vel Scotus dicit universale esse unum in multis, seu aptum dici de multis, loquuntur de aptitudine ad prædicationem exercitam, non verò de aptitudine ad signatam: hæc enim non

III.

Ponitur ratio constitutiva universalis.

IV.

non esset passio, sed potius subiectum unde passio emanat scilicet esse in multis & hoc clare Scotus ostendit 2. d. 3. q. 1. n. 8. cum dicit *Universale in actu est illud quod habet unitatem indifferentem secundum quam ipsum idem est in potentia proxima ut dicatur de quolibet supposito &c. predicatione dicente hoc est hoc.* Itaque Ratio constitutiva universalis est, predicatione signata passiva actualis, quae nihil aliud est, quam denominatio extrinseca naturae alicujus praecise cognitae & comparatae, per intellectum ad sua inferiora; ad quam immediate consequitur tanquam propria passio esse unum in multis, passio vero secunda praedicandi de multis, praedicatione exercita; denique ipsa praedicatione actualis exercita tanquam accidens commune, quod est bene notandum.

V. DICO 2. Universale est in re, ut in subiecto:

Universale quo modo fit in re, & in intellectu.

quia illam denominat, non intellectum, & in intellectu est veluti in efficiente, & ut cognitum in cognoscente. Haec conclusio etiam videtur esse communis eam signanter tenet Ambrosius Peplus, & Probatur: Quia intellectus non tribuit ad libitum denominationem universalis, aut generis, aut speciei: sed juxta naturam & proprietatem in natura repertam; ergo forma denominans scilicet relatio, generis vel speciei non est in intellectu, sed in rebus juxta rei proprietatem.

VI. Quares; An natura universalis maneat

Non manet tale praedicatione exercita.

talis in actuali, seu exercita praedicatione? R. cum Scoto q. 6. universalium apud Connimb. hic q. 6. a. 4. negativè, & probatur breviter: quia ut natura sit universalis debet positivè, vel saltem in Metaphysico negativè indifferens ad plura de quibus potest praedicari, vel in esse, sed in praedicatione exercita natura fit determinata ad unum, scilicet ad illud de quo exercitè praedicatur, ergo non manet universalis. Connimb. Instant, sic potest intellectus concipere naturam praecisam ab inferioribus, & deinde formare conceptum alicujus inferioris, ergo adhuc manebit universalis. R. ad hoc concedendo ant. sed nego, quod tunc maneat natura praecisa, sed omnia praecisione determinatur ad illud inferius, unde praecisio & comparatio signata naturae non potest stare cum praedicatione exercita, & de uno tantum inferiori; alias simul esset eadem natura determinata ad unum, & non esset: quia adhuc manet universalis & indeterminata ut suppono, & tamen determinatur per actualem praedicationem, ut est evidens, unde negatur consequentia.

QUESTIO VIII.

Per quem actum intellectus fiat universale Logicum?

I. Suppono in hac quaestione contra non

Nulla alia potentia facit ab intellectu.

nullos quos Arriaga partim rejicit, partim suscipit, Nullam aliam potentiam praeter intellectum posse facere universale Logicum, tum id clare Philosophus docet, dum intellectum dicit esse universalium, sensum vero particularium, tum, quia obiectum sensus externi non est nisi materiale quid: sed universale nec Metaphysicum, minus Logicum est quid materiale, ergo nulla potentia externa potest facere universale; probatur consequentia, quia nulla

potentia excedit latitudinem sui obiecti adequati, sed obiectum adequatum potentiae materialis, est quidditas materialis, ergo potentia materialis non potest facere universale. Ut ad resolutionem hujus quaestionis progrediar

Adverte ex libris Animaisticis, In anima

rationali duplicem esse intellectum: nempe agentem & possibilem, qui quo modo inter se distinguantur non est hujus loci: Munus intellectus agentis est, conficere species intelligibiles, Intellectus vero possibilis est illas recipere, eisq; uti tanquam semine, quibus informatus intellectionem producat, nam ut D. Aug. saepe, *ex obiecto & potentia paritur notitia, quae notitia mediante obiecto & intellectu agente fit hoc modo, & ordine, in primis namque obiectum sensibile debite applicatum producit suam similitudinem & imaginem, quae dicitur species sensibilis: eamq; transmittit ad potentiam sensitivam exteriorem, qualis verbi gratia est visus, in qua species ei inherens facit ei obiectum praesens; & tunc potentia cum obiecto mediante specie generat notitiam sensitivam, quae dicitur exterior sensatio, virtute autem istius exterioris sensationis, alia ejusdem obiecti species producit in sensu interiori, qui sensus communis appellatur: eo quod omnium sensuum exteriorum obiecta percipiat; quae aliam speciem gignit phantasma vel species, phantastica dicta, quae materialis est & materiali modo representat obiectum, neque per illam obiectum redditur proportionatum intellectui ad intellectionem: cum enim intellectus sit entitas spiritalis, non potest in se recipere similitudinem materialem obiecti, insuper imaginativa non potest producere similitudinem spiritualem obiecti in intellectu, unde necessaria est alia quaedam virtus, vel potentia in anima rationali, quae speciem spiritualem obiecti per sensus exteriores percepti in intellectu imprimat, ut per eam obiectum constituat praesens intellectui, & sic intellectus concurrente illa specie loco obiecti producat notitiam intellectivam, atq; hoc modo ex obiecto & potentia paritur notitia spiritalis; potentia autem haec quae talem speciem spiritualem producat, vocatur intellectus agens tum ab Arist. 3. de Anima, tum apud Autores communiter; potentia vero in qua eadem species recipitur & producit, dicitur intellectus possibilis, cujus est producere cum illa specie intellectionem.*

II. Alio est intellectus agens animae patiens.

Adverte secundò Utrumq; intelle-

ctum abstrahere posse naturas universales ab inferioribus: tunc autem dicitur abstrahere intellectus agens, quando producit speciem universalis secundum se, non representando ali-quod ejus singulare: & quando sic naturam representat abstrahere dicitur: Intellectus vero possibilis tunc dicitur abstrahere, quando rem à suis inferioribus abstractam per intellectum agentem sibi porrectam cognoscit.

III. Utrumq; intellectus possit abstrahere.

Adverte tertio Praeter has abstractiones

intellectus possibilis & agentis, intellectum possibilem duobus modis rem posse cognoscere pluribus in existere; primò simpliciter; seu composito modo, seu judicative, tunc cognoscit rem esse in

IV. Intellectus possibilis rem simpliciter cognoscere potest.

in pluribus simpliciter, quando representat esse in pluribus, non iudicando an verè sit in pluribus nec ne? sicut verbi gratia, si ego cognoscerem hanc propositionem aer est calidus, vel istam, aer est humidus, nihil affirmando, vel negando an sit calidus, vel humidus, sed simpliciter hanc propositionem apprehendendo, tunc verò intellectus possibilis intelligit rem pluribus in existere modo composito, seu iudicativè: quando non solum apprehendit rem in existere pluribus, sed etiam sic esse iudicat; sicut si ego duas illas allegatas propositiones non modo apprehenderem, sed etiam verè iudicarem aerem esse calidum, aerem esse humidum, utraq; hæc cognitio naturæ in singularibus est comparativa, quia est cognitio unius cum ordine ad aliud, videlicet naturæ cum existentia, vel identitate eius in singularibus, sed prima vocatur comparativa simplex, & quod apprehendat tantum res absq; iudicio esse in inferioribus; secunda vocatur composita, eò quòd non tantum apprehendat simpliciter naturam esse in pluribus, sed etiam iudicat esse in pluribus: & hoc iudicium si fiat cum discursu dicitur cognitio discursiva; Utraq; hæc cognitio comparativa est duplex: alia est quæ comparatur res ad aliquid, quod est ex prima intentione, seu primò intentionaliter competit, alia, quæ comparatur res ad illud quod ei secundo intentionaliter competit.

Itaq; Circa hanc materiam quadruplex est sententia: Prima dicit universale Logicum fieri per abstractionem intellectus agentis, hoc est: per productionem speciei naturæ universalis demutatæ à suis inferioribus, absq; ulla cognitione intellectus possibilis: ita Scotus q. 3. Univ. Flander 3. Met. q. 3. cui favet D. Thomas 1. p. q. 87. a. 1. Fonseca &c. Secunda sententia dicit fieri universale per abstractionem intellectus possibilis absq; ulla comparatione ad inferiora talis naturæ, ita Durandus. Toletus q. 5. Univ. Tertia sententia dicit universale Logicum fieri per actum intellectus possibilis comparativum, nò simplicem, sed compositum. Quarta deniq; dicit universale fieri per cognitionem comparativam simplicem intellectus possibilis, illam videlicet, per quam intellectus apprehendit naturam in multis, absq; iudicio: hæc sequuntur Scotista omnes cum Scoto 2. d. 3. q. 1. estq; communior inter Thomistas testibus Complutensibus, eamq; tenet Ruvius. Joannes à S. Thoma q. 4. a. 2. & plures alii cum quibus tenendo ad questionem

Dico I. *Universale Logicum non fit per abstractionem intellectus agentis, vel possibile præcisè.*
Hæc conclusio est contra primam & secundam sententiam, sed Probatur utraq; pars simul

Primo Universale Logicum debet esse proximè prædicabile de pluribus, sed natura, nec per abstractionem intellectus agentis, nec per abstractionem intellectus possibilis fit proximè prædicabilis de pluribus, ergò per nullam harum abstractionum fit universale; patet major, quia per aptitudinem positam in definitione universalis Logici intelligitur aptitudo proxima ad prædicandam, prout etiam communiter recipitur; probatur etiam minor, Quia licet intellectus consideret naturam abstractam à suis singularibus, tamen nisi cognoscat existentiam

F. Amandi Hermann Logica.

tem in pluribus actu vel possibiliter, non potest eam prædicare de pluribus, ergò per solam abstractionem, tam unius quàm alterius intellectus non fit universale.

Probatur secundo: Natura generica & natura specifica eodem planè modo abstrahuntur ab inferioribus, sed genus & species sunt distincta universalia, ergò per solam abstractionem non potest fieri universale, consequentia sequitur in forma, & probatur adhuc: si universale fieret per solam abstractionem, non haberent genus & species unde distinguerentur, & in similitudine differrent: quia abstractio non esset ratio dissimilitudinis, ergò per solam abstractionem non fit universale. Dixi autem *notanter* in conclusione universale non fieri per abstractionem unius vel alterius intellectus præcisè, quia non negat abstractionem illam multum esse necessariam, nam cum universale sit unum in multis, quam unitatem & multitudinem non habet natura ex se positive & proximè, ideoq; requiritur, ut habeat aliunde, quam acquirere non potest nisi natura prius abstrahatur à suis differentiis individualibus. Sed in Contra

Arguitur: Natura fit singularis ex vi differentia contrahentis, ergò fit etiam universalis ex vi actus præcendentis illam à tali differentia. *æ. dist. conseq.* Fit universalis Metaphysicè concedo. Logicè nego consequentiam, Ratio est quia plus requiritur ad universale Logicum, quàm ad universale Metaphysicum Logicum enim requirit aptitudinem essendi *in* & prædicandi *de*, Metaphysicum verò requirit tantum aptitudinem Essendi *in*, quam acquirere potest vi solius abstractionis; nam tunc est in potentia proxima ut apprehendatur in multis, eo ipso autem quòd habet hanc potentiam ut sic apprehendatur in illis, non habet potentiam proximam ut prædicetur de illis, sed debet prius apprehendi in illis, & sic redditur proximè prædicabilis, quia dicit *de* supponit esse *in*

Instatur; Si natura ex vi abstractionis habet aptitudinem proximam ad essendum in multis, sic, ut possit statim concipi in multis, ergò etiam habet aptitudinem proximam prædicandi de multis, probatur consequentia, quia non potest concipi in multis, nisi quatenus intellectus prædicat illam de multis, ergò si habet potentiam proximam ut concipiatur in multis, habebit etiam potentiam proximam ut prædicetur de multis. *æ. negando conseq.* ad probationem nego ant. quia sine omni iudicio aut prædicatione, potest dari comparatio simplex unius ad aliud: possum enim per simplicem apprehensionem apprehendere unum cum alio, absq; eò quòd iudicè hoc esse hoc: ut patet dum apprehenduntur propositiones dubiæ, ad quarum prolationem intellectus quidem apprehendit prædicatum & subiectum in ordine ad se invicè, non tamè habet necesse, ut unū de alio afferret.

Urgetur: Si universale conciperetur vel concipi deberet veluti existens in multis, ut possit proximè de illis prædicari, conciperetur modo repugnanti universalis, ergò non habet necesse ut concipiatur veluti in multis: probatur ant. quia sic conceptum esset actu multiplicatum & divisum & ergò conciperetur

VII.

Q

ciperetur modo repugnanti, & (sed esse actu multiplicatum & divisum est repugnans universalis) probatur minor: quia universale debet esse quid unum, qualem unitatem non habet nisi per abstractionem. R. negando ant. cujus prob. majorem distinguo: sic esset actu multiplicatum & divisum si conciperetur per actum comparativum compositum, & prædicationem exercitam, concedo ma. si concipiatur actu comparativo simplici, & prædicatione signata, nego ma. & dist. similiter minoris nego consequentiam, ad probationem minoris dico, universale non modò debere esse unum, sed unum in multis: qualem unitatem non habet natura præcisè prout abstrahitur à singularibus, cum in tali statu potius una tantummodò sit, ut non multiplex, quare quidem verum est ad universale Logicum requiri unitatem & abstractionem, non tamen illam quæ naturam aliquam à parte rei præcisè considerat secundum sua prædicata essentialia, sed in quantum ab omnibus inferioribus simul sumptis abstrahitur ratio quædam communis, quæ consideretur veluti indifferens ut proximè omnibus & singulis inferioribus inquit.

VIII.
Nec per comparationem compositam.

Dico 2. Universale Logicum non fit per cognitionem comparativam intellectus possibilis, comparatione composita. Hæc est contra tertiam sententiam & Probatur Quia natura ante illam comparationem est proximè prædicabilis, ergò ante illam jam est factum universale Logicum, consequentia patet, quia per illum actum fit universalis Logicè, per quem est proximè prædicabilis de multis: probatur ant. quia si ante actualem prædicationem non esset proximè prædicabilis, non posset deinde actu prædicari, ergò si actu prædicatur supponitur in aliquo priori proximè prædicabilis, ergò ante talem comparationem compositam supponitur universalitèr

IX.
Sed per simplicem.

Dico 3. Natura fit universalis Logicè per actum intellectus comparativum simplicem, seu per eum, quo apprehenditur esse in multis sine omni iudicio. Ita Scotus 1. d. 23. q. 1. n. 3. & 4. d. 1. q. 2. n. 2. & Scotistæ communiter. Probatur Conclusio: Quia non potest aliquid prædicari de pluribus, nisi intellectus apprehendat esse in pluribus, ergò non potest natura prædicari, nec signatè, nec exercitè de suis inferioribus, nisi apprehendat illam natam aptam inexistere pluribus, antecedens patet, quia si non apprehenderet esse in pluribus, non posset prædicari de pluribus: probatur consequentia, quia non esset major ratio cur intellectus prædicaret naturam humanam abstractam de Petro & Paulo, quàm de Xantho & Buccéphalo, nisi quòd apprehendat illam esse in Petro & Paulo, & non in Buccéphalo & Xantho: ergò ut sic prædicetur, debet illam sic prius apprehendere, & consequenter nihil erit proximè prædicabile nisi apprehensum in illo.

Confirmatur Conclusio primò: Quia universale est unum in multis, & de multis, sed per solam comparationem natura habet esse in multis, ergò ante comparationem simplicem natura non est universalis; minor prob. Quia natura per abstractionem habet esse potius sine multis, & per prædicationem exercitam separatum à multis, & determinatum à multis, &

ad unum: ergò per solam comparationem simplicem fit universale.

Confirmatur secundò: Ex vi abstractionis natura non est magis prædicabilis de inferioribus, verbi gratià Socrate & Berka, quàm subijcibilis naturæ superiori, verbi gratià animali: sed est in differens ad utrumq; , ergò ut sit formalitèr universalis necesse habet ut comparatur ad inferiora sibi subijcibilia, & ut sit species subijcibilis, necesse est ut comparatur ad superiora quibus subijcitur. Per has probas Confirmationes sufficenter solvi possunt objectiones quæ contra hanc vel aliam superiorem conclusionem adferri possunt, Verum tamen clarioris enodationis gratià, probando non per comparationem, sed per abstractionem fieri universale, in Contra

Arguitur: Per abstractionem solam, & non per comparationem natura est una, & est in multis, ergò non per comparationem, seu simplicem, seu compositam natura fiet universalis, sed R. dist. Per abstractionem solam, & non per comparationem est natura una, & est etiam in multis eadem unitate quæ est una est etiam una in multis nego ant. alia concedo, Itaq; Natura est una per abstractionem sine multis, & in multis est per singularitates, quibus unitatem aliam natura abstracta non communicat quàm relativam quæ una natura & eadem respicit multa.

Instat: Unitas illa relativa quæ natura respicit multa est unitas universalis per se, sed illa unitas etiam non est in multis, ergò per illam unitatem natura non est universalis; probatur consequentia, quia si natura retineret illam unitatem in inferioribus, tam homo quàm animal esset genus, & Petrus, vel Socrates species, sed hoc nequit dici, ergò sufficit ut natura sit abstracta ab inferioribus & in illis sit divisa, seu multiplex, cum non possit alitèr esse una in multis. R. negando consequentiam licet enim natura animalis verbi gratià, comparata per intellectum ad inferiora non retineat denominationem, vel intentionem generis in singulis inferioribus, ac proinde nec unitatem universalis formalitèr, retinet tamen unitatem fundamentalem, quæ est proximum fundamentum universalitatis, nam secundum eandem omninò rationem quæ intellectus concipit naturam communem abstractam, prædicat illam de singulis inferioribus & concipit illà esse divisam in illis.

QUÆSTIO IX.

De Prædicatione Universalis Logici.

Quia per 2. priores Questiones universale Logicum explicui per prædicabilitatem, quæ nihil aliud est quam terminandi actualem prædicationem potentia, hinc non abs erit paulò fufius de prædicatione aliquid dicere in particulari quæstione. Pro quo igitur advertendum est, prædicationem esse actum intellectus quo aliquid de alio iudicat, ut cum dicit homo est animal, Petrus est homo, unde etiam aliquid esse prædicatum actu aliud nihil est formalitèr quàm denominatio extrinseca desumpta ab huiusmodi iudicio; Quæ prædicatio (de alia hic non est sermo, quàm de vera & affirmativa) adæquatè dividitur in formalem & identidem. *Alia est formalis, alia identidem.*
has est illa, vel quæ idem prædicatur de se ipso

ut Petrus est Petrus; vel quæ prædicatur aliquid de alio quod se non habet per modum formæ ipsius, ut si dicas, misericordia divina est iustitia divina: Quod si verò nolis definitionem disjunctivam habere, dic, prædicationem identicam esse illam, quæ aliquid prædicatur de aliquo quod non includitur in ipso per modum formæ illius, & sic comprehendit etiam illam priorem quæ idem prædicatur de se ipso, quia non prædicatur de se ipso ut forma sui ipsius. Prædicatio formalis est illa, quæ aliquid prædicatur de aliquo per modum formæ, tunc autem prædicatur aliquid per modum formæ, quando aliquid prædicatur de alio vel per modum alicujus prædicati essentialis, ut Petrus est homo; homo est rationalis; vel per modum alicujus proprietatis, ut homo est visibilis; vel per modum accidentis ut paries est albus; vel per modum formæ denominantis subiectum, vel aliquam rem extrinsecè, ut paries est visus: Prædicatio formalis iterum alia est directa, alia indirecta, prima est, quando prædicatur id quod aptius est prædicari, &c: secunda est quando prædicatur id quod minus aptum est prædicari ut animal est homo, vivens est animal &c.

His prænotatis In hac quaestione potissimum examinandum venit, quomodo concreta & abstracta de se invicem prædicentur, Pro quo iterum notandum duplex esse abstractum & concretum; substantivum scilicet, & accidentale, Concretum substantivum est, quod significat aliquam formam quæ in concreto solimmodo potest prædicari in quid de aliquo, ut homo, animal, albedo, &c. Accidentale verò est id, quod potest prædicari de aliquo in quale; ut album, dulce, rationale &c. non dicuntur tamen accidentalia, quasi formaliter significarent accidens, sed quia significantur ratione adjectiva, & prædicantur per modum adherentium: Concretorum substantivorum abstracta sunt humanitas, animalitas, albedinitas &c. Accidentaliū verò albedo, dulcedo, rationalitas &c. quibus præmissis

Dico 1. Concreta tam substantiva quam accidentalia possunt de alio concreti prædicari, prædicatione formali: dummodo abstractum concreti quod prædicatur, sit superius ad illud de quo prædicatur, aut sit forma illius. Est communis & Probatur; Quia hæc prædicationes sunt formales Petrus est homo, homo est animal &c. homo est rationalis, album est coloratum, sed non ob aliam rationem, nisi quia prædicati abstractum est superius ad subiectum vel forma illius ergò.

Dico 2. Concreta non possunt prædicari prædicatione formali de propriis abstractis, nec e contra abstracta de suis concretis: Est etiam communis. Probatur i. p. Quia eò ipso quo quis concipit abstractum ut tale, non concipit ipsum cum identitate aut conjunctione ad illud à quo abstrahit, ergò nequit prædicari de ipso. Prob. consequentia. Quia impossibile est intellectum prædicare aliquid de alio, nisi quatenus ille concipit identificata sibi, aut conjuncta ad invicem. Confirmatur, Quia si hæc propositio humanitas est homo esset vera, etiam hæc esset vera, Verbum Divinum assumpsit hominem, sed hæc est falsa, ergò & præcedens; minor est de fide, quia verbum Divinum solum assumpsit naturam humanam sine subsistentia, homo autem significat naturam cum subsistentia: pro-

F. Amandi Hermann Logica.

batur sequela ma. quia hæc est formalis consequentia, humanitas est homo, verbum Divinum assumpsit humanitatem, ergò assumpsit hominem. Ex hac parte probata patet etiam secunda pars nam cum prædicatio sit actus intellectus nunquam poterit aliquid de alio prædicare, nisi apprehendat esse illud in alio: ergò intellectus nequit prædicare abstractum de suo concreto.

Dices primò: Hæc est bona prædicatione Quantitas est quanta, sed quanta est concreta, & quantitas est abstracta, ergò concretum potest prædicari de suo abstracto: R. dist. ma. si quanta significat idem ac habens quantitatem, ut est accidens absolutum prædicamentale est vera prædicatione nego ma. si quanta significet ac habens extensionem concedo ma. taliter igitur quantitas est quanta, quia habet suam extensionem tanquam suam proprietatem, sic etiam ista prædicatione potest esse bona, albedo est alba, si ly alba significet aliquam proprietatem albedinis verbi gratia disgregationem visus, unde nego mi. quantitatem ut est accidens prædicamentale esse abstractum quanti, quia quanta significat idem ac extensa, cujus abstractio erit extensio.

Dices secundò: Hæc sunt veræ prædicationes: Deus est Deitas, ens est entitas, res est realitas, homo est entitas, album est realitas, ergò. R. ad primam negando ant. Loquendo de prædicatione formali; vel dist. consequ. quando abstractum est simpliciter infinitum, concedo, quando non est, nego consequentiam. Ad alias nego etiam ant. si per ens & rem intelligi velint concreta, & per entitatem & realitatem abstracta ut patet in Conclusionem; Unde illæ duæ prædicationes ens & entitas res & realitas sunt prædicationes identicæ, quia licet quantum ad voces videantur concreta & abstracta, in re tamen prorsus faciunt idem synonymicè cum sensu res est res, ens est ens; Ultima verò duæ homo est entitas, album est entitas etiam non sunt prædicationes abstracti de concreto, sed prædicationes absolute superioris de inferiori, cum hoc sensu, homo est res, album est ens; hinc absolute ad tales & similes propositiones dicitur quod non sint ultimæ & simpliciter abstractæ, sed apparent tales esse, cum tamen tales non sint, nisi secundum quid.

Dico 3. Abstractum concreti superioris, non potest prædicari de abstracto concreti inferioris, nec formaliter, nec identicè, verbi gratia animalitas non potest prædicari de humanitate. Est Scoti 1. d. 5. q. 1. n. 5. & d. 8. q. 1. n. 25. quem præter suos sequitur Ruvius, Suarez dist. 6. Met. Sect. 10. Prob. quia impossibile est quod intellectus verè prædicet unum de altero, nisi consideret illud ut in existens ipsi, & conjunctum cum illo, quia radix veritatis propositionis est conjunctio extremorum, sed quando considerat animalitatem verbi gratia ut abstractam, non considerat ipsam ut conjunctam cum humanitate, ergò non potest de illa prædicari. Confirmatur Quia non magis conjungitur animalitas cum humanitate, quàm homo cum humanitate, sed non obstante hac conjunctione hominis cum humanitate, homo non potest prædicari de humanitate, ergò etiam non obstante hac conjunctio-

Q 2 ne

V.

VI.

VII.

Abstractum concreti superioris non potest prædicari de abstracto concreti inferioris.

11. abstracta concretis

111. Concreta non possunt prædicari de propriis abstractis

117. Concreta non possunt prædicari de propriis abstractis

ne animalitas non poterit predicari de humanitate.

VIII.

Dices. Hæc predicatio est formalis, albedo est color, sed tam albedo quam color sunt abstracta, ergo abstractum superius predicatur de inferiori: color enim est quid superius ad albedinem. R. dist. mi. color est abstractum respectu colorati concedo mi. respectu albedinis nego minorem, nam cum non sit ultimatè abstractum respectu ipsius albedinis, habebit rationem concreti substantialis sicut animal respectu hominis, si autem color esset ultimatè abstractum, non posset de albedine predicari, ut albedo est coloreitas. Paritas etiam de abstractis divinis ad humana non valet, quia hæc ut abstracta nullam habeat identitatem, divina verò licet abstrahantur à suis concretis ut Misericordia à misericorde, Justitia à justo &c. habent tamen rationem in qua identificentur & à qua non abstrahantur scilicet infinitatem ratione cuius etiam ut abstracta inter se semper identificantur.

IX.

Concretum abstracti superioris non potest predicari de abstracto concreto inferiori.

Quæres. An Concretum abstracti superioris, possit predicari de abstracto inferioris concreti, verbi gratia humanitas est animal, licet non possit dici humanitas est animalitas? R. negativè quia quoties predicatum dicit aliquid quod non importatur à subiecto explicitè, vel implicitè, tunc nequit predicatio esse vera: ut patet de anima aut corpore humano, de quibus non potest dici quod sit homo, licet homo concipiatur ut includens utrumque, sed animal includit aliquid quod non importatur explicitè, aut implicitè ab humanitate, includit enim supposititalitatem, aut aliud à quo abstrahit humanitas, nimirum illud, quod dicit homo supra humanitatem, ut omnes fateri necesse habent, ergo. Confirmatur, Quia verè humanitas ut sic est pars istius animalis, quòd de ipso predicari potest: ergo illud animal nequit predicari de animalitate, sicut nullum totum potest predicari de parte sua in abstracto. Pro Complemento questionis collige secundas intentiones eodem modo posse predicari de se invicem; ita scilicet: ut superiora de inferioribus possint predicari in concreto, non in abstracto, nec unum abstractum superius de alio abstracto inferiori, unde verum est dicere quòd genus sit universale, non verò quòd sit universalitas, nec genereitas sit universalitas, patet à paritate rationis, nihil enim interest quantum ad hoc, quòd predicata sint primæ vel secundæ intentionis, sed quòd concipiantur cum ordine & connexionem ad subiectum.

QUÆSTIO X.

De Numero Universalium.

I.

Communis Sententia Numerum universalium usq; ad quinarium extendit, nempe universale dividendo in genus, speciem, differentiam, proprium, & accidens. A qua sententia plurimi discesserunt: hinc etiam variæ ortæ sunt opiniones, Nam imprimis fuere nonnulli Græci antiqui, qui duo tantum universalia assignabant, & inter hæc ea præsertim, quæ predicantur in quid: & hujus sententiæ fuit Dexippus in prædicamentis cap. 24. Boëthius, Averfa q. 8.

Variæ sententia.

sect. 16. sed quia universale definitur esse illud, quod predicatur de pluribus, non dicendo in quid, & consequenter hoc non requisito frustra alia species verbi gratia præter genus & speciem, differentia, proprium & accidens, excluduntur; Alii e contra numerum non minuunt, sed augent: nam Joannes Major, Scoti discipulus sextum addidit, cuius etiam sententiæ fuit Cajetanus apponens pro sexta specie, individuum vagum; sed malè: tum quia quidam homo non est quid determinatum, tum quia omnibus aliis speciebus universalium potest addi *ly* *Omnis* non verò individuo vago, non enim benè dicitur: Omnis quidam homo, ergo individuum vagum universale esse non potest, Camerarius septem, de Raconis tract. I. de universal. octo universalium species statuit, an in hac materia communem Peripateticorum sim secutus sententiam, statim me declarabo

Interim Notandum primò;

in favorem communis sententiæ, Quòd universale ut sit universale, debet predicari de suis inferioribus eodem genere prædicationis, ita videlicet: ut si de uno inferiori predicatur in quid incompletè, de omnibus inferioribus sic predicari debeat. Secundo; Illud quod est universale, debet esse ens prædicamentale: unde à ratione universalis excluduntur transcendentalia ut ens unum, verum, bonum &c. & hoc idè, quia Porphyrius egit de prædicabilibus in ordine ad prædicamenta. Tertiò; Universale debet esse ens realitè completum, unde excluditur anima rationalis, materia prima, &c. non tamen differentia Metaphysicæ: quia esto sint incompletæ formalitè, tamen sunt completæ realitè: quia realitè identificantur entibus completis. Quarto; Universale debet esse quid incomplexum, hinc excluditur definitio, & alia complexa. Quintò; Universale debet esse quid determinatum: unde excluditur individuum vagum, quæ omnia communis sententia (excepto ultimo) gratis supponit. Interim quoniam ad plenioris questionis cognitionem requiri videtur scire quidnam nomine generis, speciei &c. intelligatur, quamvis de singulis speciatim infra fufius agam, idcirco

Notandum secundò; Genus semper debere esse in pluribus specie differentibus

& predicari de pluribus specie differentibus in quale quid incompletè, sic predicatur animal de homine, bove, &c. homo est animal, bos est animal, &c. speciem autem de pluribus debere predicari solo numero differentibus in quid completè, ut Petrus est homo, Paulus est homo &c. Differentia autem semper debet predicari in quale essentialè, ut Petrus est rationalis; Proprium in quale accidentale necessariò & convertibilitè, ut homo est risibilis; Accidens quantum prædicabile, predicari debet in quale accidentale contingenter, ut Petrus est albus, Paulus est doctus. His itaq; præmissis.

Dico I. Scando præcisè in rationibus plura possunt admitti universalia, quam quinq;. Ita præter Authores supra citatos, Averfa, Ballolus, in quod etiam ipse D. noster 3. d. 7. q. 1. §. Quarto videndum inclinare videtur, quæ pauci in typis proponunt, nonnulli tamen in suis defendunt manuscriptis. Probatur

II. Quomodo universale debet predicari de inferioribus.

III. Genus semper debet predicari in completè.

IV. Possunt admitti plura quam quinq;.

Probatur igitur Concl. primò:

Albedo respectu hujus albi, & respectu hominis albi est universale, sed nullum ex quinque Porphyrianis, ergò stando præcisè in ratione plura admitti possunt universalia. Probatur ma. quia ipsi competit definitio universalis quòd sit unum apertum esse & prædicari de multis: probatur mi. Quia non est genus, nec species, utpotè cum non prædicetur in quid, nec differentia, nec proprium, nec accidens, ergò aliquid aliud distinctum.

Dices; Ad universale non sufficere ut

prædicetur de pluribus cum sui multiplicatione, sed etiam requiritur quòd sic debeat prædicari eodem genere prædicationis, quia nisi prædicetur eodem genere prædicationis, non scietur cujus universalis secundam intentionem fundabit. Sed contra Infito: Frustra & sine fundamento requiritur, quòd universale debeat prædicari eodem genere prædicationis, quia hoc non sufficit ex eo, quod hoc tanquam necessarium requirit torrens communis Porphyrianus: quia hoc non est impugnare conclusionem asserentem: stando præcisè in ratione plura admitti posse universalia; quia tunc stabitur auctoritati, & ut supra notabili primo dixi, gratis Authores allegatas condiciones tanquam necessarias requirunt. Deinde quando dicitur rationem conditionis asserendo quòd alioquin non scietur, ad quodnam universale spectaret, si non deberet eodem genere prædicationis prædicari, bene id dicitur, sed ego ex hinc infero eò quòd non possit assignari ullum universale nunc existens, ad quod talis prædicatio duceretur, quod divisio in quinque species non sit adæquata, sed posse addi plura universalia.

Probatur Conclusio secundò:

Homo verè prædicatur de Christo, dicendo, Christus est homo, sed nulla prædicatione ex quinque Porphyrianis, ergò divisio illa non est adæquata.

Probatur Conclusio tertio:

Animal respectu Petri & Pauli fundat aliquam secundam intentionem universalis, non generis, nec speciei, nec differentia, multò minus proprii & accidentis, ergò ultra quinque illas assignatas species plura universalia admitti debent stando præcisè in rationibus; major patet quia animal est prædicabile de Petro & Paulo; minor probatur, quia non est generis, utpotè cum genus debeat prædicari de pluribus specie differentibus; nec speciei, quia species debet prædicari de pluribus numero differentibus in quid completè, animal verò licet prædicetur de pluribus, nempe Petro & Paulo, non prædicatur tamen de eis in quid completè, sed incompletè; Quod autem non sit etiam differentia, proprium, vel accidens paritèr patet, quando quidem animal non prædicatur in quale de Petro & Paulo, differentia verò proprium & accidens debent prædicari in quale, ergò.

Dices; Animal prædicari de Petro &

Paulo veluti species, ergò. Sed contra species debet prædicari de pluribus solo numero differentibus, & quidem completè, animal autem non modo prædicatur incompletè de pluribus,

sed etiam prædicatur de illis plus numero differentibus, quia potest prædicari tam de Petro, quam de Xantho, qui non modò numero, sed etiam specie inter se differunt, adeoq; non poterit prædicari de illis veluti species, cum tamen bene de illis prædicetur & nullo ex quinque prædicabilibus, signum est quòd plura admitti possint & debeant.

Probatur Conclusio ultimò:

Idèò præcisè genus & species prædicabilis faciunt plura, & duo prædicabilia specie distincta, quia prædicatur de pluribus in quid, unum de pluribus specie distinctis, & alterum de pluribus numero distinctis, ergò differentia subalterna quæ prædicatur de pluribus specie distinctis in quale quid verbi gratia, sensitivum de homine & bruto, & differentia infima, quæ prædicatur tantum de pluribus solo numero differentibus in quale quid verbi gratia de Petro & Paulo facient duo distincta prædicabilia ab omnimoda paritate.

Dices; Non idèò præcisè genus & spe-

ciem facere duo prædicabilia specie distincta, quia unum prædicatur de pluribus specie differentibus, & alterum de pluribus numero differentibus, sed quia unum completè & alterum incompletè, Differentia verò infima, & differentia subalterna utraq; prædicatur incompletè scilicet per modum partis essentialis. Sed Contra 1. Ergò animal quando prædicatur de Petro & Paulo faciet universale distinctum à specie, quia prædicabitur de pluribus numero differentibus, non completè ut species, sed incompletè. Contra 2. Casu quo per impossibile species infima non prædicaretur completè, sed tantum incompletè, adhuc sufficientèr distinguetur à genere per hoc, quòd genus petat prædicari de pluribus specie distinctis, & species de pluribus solo numero distinctis, ergò à pari de facto sufficientèr distinguetur differentia subalterna à differentia infima, quia una prædicatur in quale quid de pluribus specie distinctis, altera in quale quid de pluribus solo numero distinctis.

Dico 2. Probabiliter quoq; in rationibus præ-

cisè stando desendi potest, non nisi quatuor esse prædicabilia. Ita Aversa & Torrión, quæ sententia probabilis etiam videtur Conimb. q. 7. universi art. 1. & probatur, omne quod prædicatur, vel prædicatur incompletè in quid, vel accidentalitèr; si accidentalitèr, vel in quale quid essentialitèr, & est differentia; vel in quale necessarium, & est proprium; vel in quale quid contingenter & est accidens: & sic non erunt nisi quatuor universalia prædicabilia, ergò stando præcisè rationibus pauciora admitti possunt: Prima pars majoris circa quam sola est difficultas. Probatur, Quia si non omne quod prædicatur in quid, prædicetur incompletè, esset species, sed hæc non est, ergò omne quod prædicatur in quid, prædicatur incompletè; major est sententia communis: probatur minor, idèò animal non dicitur completè prædicari de homine, quia non dicit totam naturam hominis, sed homo non dicit etiam totam naturam Petri, ergò homo non prædicatur de Petro completè ma. patet, minor probatur. Quia homo non dicit diffe-

IX

X

XI

Possunt esse quatuor.

Q 3

differentiam individuantem, ergo etiam incompletè prædicabitur.

XII.

Dices. Ideò hominem completè prædicari, quia dicit totam naturam Socratis, verbi gratiã, non sic autem dicit totam eorum naturam animal, quod proinde incompletè prædicatur. Contra ergo eodem modo dici potest animal prædicari, quia dicit totam naturam communem hominis sibi immediatè subiecti. Hæ conclusiones sic propositæ facillè quidem defendi possunt, attamen ne totalitèr à communi declinem.

XIII.

Stando auctoritati & communis sunt quinque.

Dico 3. *Stando auctoritati, & communiori sententiæ, Universale bene dividitur, & adequatè in quinque præallegata membra, videlicet: in genus, speciem, differentiam, proprium, & accidens.* Hæc est communissima post Porphyrium. Probatur Conclusio, Quia tot sunt universalia quot sunt diversi modi universalitatis, & prædicabilitatis, sed modi diversi universalitatis & prædicabilitatis sunt tantum quinque, ergo etiam tantum quinque erunt universalia, prob. mi. Quia natura communis quæ universalis denominatur, vel est in multis essentialitèr, vel accidentalitèr, si essentialitèr, vel est tanquam tota essentia, & est species, quia species prædicatur in quid completè: vel non est tanquam tota essentia, sed tantum veluti pars essentia, & tunc, vel est tanquam pars contrahibilis, & sic est genus, vel tanquam pars formalis & contractiva, & sic est differentia, quæ respicit genus veluti formæ actus & determinans illud: si verò natura est in pluribus accidentalitèr, vel promanat ab essentia rei, & sic est proprium, vel provenit merè ab extrinseco, absq; necessaria connexionè & dependentia ab essentia, & sic est accidens: Consequentia principalis etiam patet, quia prædicari sequitur inesse, ergo tot modis aliquid prædicari poterit, quot modis aliquid inest, hinc quidquid prædicatur de pluribus, aut prædicatur in quid, vel in quale, si in quid, vel dicit totam essentiam, & sic est species: vel partem, & sic est genus, si prædicatur in quale, vel prædicatur in quale essentialitèr, & sic est differentia, vel in quale accidentalitèr, & hoc, vel necessariò, & sic est proprium, vel in quale accidentale contingentèr, & sic est accidens, ergo, Confirmatur Conclusio ex auctoritate Scoti dicentis quinque tantum esse universalia, subintelligit cum locutum fuisse de præcipuis speciebus secundum mentem Porphyrii, & communiorè antiquorum sententiam; alioquin esset expressè Scotus contra præteritas duas conclusiones, Et eum ex mente Porphyrii locutum fuisse, exinde patet, nam cum argumenta contra adequatam divisionem posuisset, subdit, *in contrarium est Porphyrius.* Sed in contra

XIV.

Non sunt plures naturæ quam quinque secundum modum essendi.

Arguitur 1. Omnes naturæ communes universales metaphysicè sunt specie distinctæ, & plures quam quinque, ergo divisio universalis in quinque species allegatas non est adequata. R. dist. ant. sunt specie distinctæ secundum modum existendi in pluribus nego ant. alio modo transeat ant. Itaq; licet naturæ communes secundum quod considerantur ut naturæ præcisè tales, vel tales, sint specie distinctæ primò intentionalitèr, non sunt tamen specie

distinctæ secundum modum, quo sunt naturæ aptæ existere in pluribus, nimirum tanquam tota essentia,

Instatur; Si res considerentur etiam secundum modum quo existunt in pluribus, adhuc plura debent admitti universalia quam quinque, ergo nulla solutio prob. ant. quia modus essendi rerum constituit decem prædicamenta, ergo adhuc debent plura admitti quam quinque. R. negando ant. cum ant. probationis, quia aliud & longè diversum est dicere modum essendi rerum constituere prædicamenta, aliud modum inexistendi, prior, prædicamenta constituit, posterior prædicabilia, quæ numero tantum quinque sunt; qui modus inexistendi non est quintuplex. Sed probando quod nec ex solo modo inexistendi possint desumi quinque prædicabilia

Urgetur. Ex 1. Top. cap. 12. Tot modis dicuntur unum oppositorum, quot reliquum, sed singularia quæ sunt opposita universalibus sunt infinita, ergo etiam universalia, ad hanc instantiam. R. cum Doctore ex Mastrio, sensum illius proportionis esse, Quot sunt significata unius oppositi, tot esse & alterius; Nam quot modis accipitur unum, tot modis accipitur & multum, quot modis accipitur idem, tot modis accipitur diversum genere, specie, numero, non verò est vera quantum ad numerum suppositorum, quia album & nigrum, iustus & iniustus sunt opposita, non est tamen necessè ut tot sint supposita nigredinis, quot albedinis, nec tot debere esse iustos quot iniustos.

Arguitur 2. Definitio est prædicabilis de pluribus, & non est aliquod ex assignatis quinque, ergo dantur plura prædicabilia quam quinque. R. dist. consequ. plura prædicabilia incomplexa nego consequentiam, complexa concedo consequ. In præsentibus autem non est sermo nisi de prædicabilibus incomplexis, non verò complexis.

Instatur. Si sermo esset de prædicabilibus tantum in complexis, species non esset aliquod prædicabile, ergo non modò de incomplexis, verum etiam de complexis egisse Porphyrium dicendum est: probatur ant. Quia species est quid complexum constitutum ex genere & differentia. R. negando sequelam, ad probationem dico, speciem & definitionem continere quidem plura, sed non eodem fieri prædicationem, nam definitio explicitis terminis prædicat plura de aliquo, non verò sic species.

Arguitur 3. Omnibus illis rationibus quæ adductæ fuere pro probanda prima & secunda Conclusionè, quæ licet satis difficiles sint, si non problematicè, sed præcisè sententiam communem sequi vellet, ens sit solvere deberet.

Ad primam ergo dicendum esset, albedinem prout abstractit ab hac numero albedine & homine albo, ad nullum universale, seu prædicabile directè reduci, sed tantum indirectè, ita videlicet, ut albedo quæ prædicatur de hac albedine reducatur ad speciem, prout verò prædicatur de homine, reducatur ad quin-

XV.

Argumentum secundum

XVI.

Tertium

XVII.

Quartum

tum predicabile. & sic albedo ut sic non esset universale, quia non predicatur eodem genere predicacionis de suis inferioribus, nec juvat dicere illud non poni in definitione universalis, nam sufficit id omnes interpretes requirere, quorum authoritati proinde standum.

Ad secundum Resp. I. Predicacionem qua predicatur homo de Christo, spectare ad quintum predicabile; quia predicatur separabiliter & contingenter: sed quia obijci posset quod non posset ad illud spectare, quia quintum predicabile debet predicari in quale contingenter, qualiter homo non predicatur, hinc R. 2. Illud esse speciale predicabile & supernaturale, Porphyrius autem & communis loquitur de predicabilibus naturalibus.

Ad tertium fundam. R. Animal tunc quando predicatur de Petro & Paulo, non predicari tanquam speciem, ob rationes ibi assignatas, predicari tamen tanquam genus; Quod si dicas, genus debere predicari de pluribus specie differentibus, R. debere predicari de pluribus specie differentibus primario & essentialiter, ex hoc tamen non sequi quo minus predicetur secundario, & per accidens de inferioribus suarum specierum, si quidem constituit & est de essentia cujuslibet inferioris, unde quando predicatur animal de Petro & Paulo, non predicatur species, nec ullum aliud prater genus, non quidem primario, sed secundario. Imo ad genus non requiritur quod actu predicetur de pluribus specie differentibus, sed quod sit predicabile per quod non tollitur quia possit etiam predicari de individuis.

Ad quartum Resp. sicut ibi ad primam replicam responsum est, ad secundam dico, Communem sententiam non curare quid per possibile, vel impossibile esset, sed quid vere est. Deinde esto differentia subalterna de pluribus specie distinctis predicetur & infima de solo numero distinctis, quia tamen predicantur eodem genere predicacionis, non facient 2. universalis.

Ad fundamentum secundae
Concl. R. Differentiam individuantem non esse de essentia Petri; Quod si dicas, illud quod essentialiter facit unum numero, est de essentia eius, sed differentia hoc facit, ergo. R. differentiam facere unum numero, tanquam conditionem sine qua non, & non tanquam partem essentialem.

QUESTIO XI.

An divisio universalis in quinque predicabilia sit univoca, & generis in species;

Hæc questio potissimum procedit ex suppositione sententiae communis, nam si quis plura admitteret universalis ut supra posui, nec univocationem, nec etiam divisionem generis in species fateri deberet; Verum tamen nec etiam in ipsa communi sententia questio omnino caret difficultate, nam Albertus tract. 2. de predicabilibus cap. 9. universale ad quinque predicabilia esse analogum, quem sequuntur plures alii, ut Niger, Vallius & etiam ante eum tenebant Ammonius, Avicenna & Simplicius qui

insuper negarunt esse generis in species. Contra vero Scotus q. 8. universi. Scotista, Thomista & Recentiores plurimi tenent divisionem illam vere esse generis in species, quare cum Ratio Alberti parum me moveat, contra eandem.

Dico I. *Universale bene predicatur univocè de omnibus illis quinque.* Ita Scotus supra: Probatur, Quia tunc dicitur aliquid predicari de pluribus univocè, quando divisum secundum idem nomen, & eandem rationem principaliter per illud significatam predicatur de membris dividendis, sed hoc contingit in proposito, ergo. Probatur minor, quia quodlibet istorum est unum natum aptum dici & predicari de pluribus, sed per hoc definitur universale, ergo secundum idem nomen & eandem rationem predicatur universale de illis membris dividendis.

Dices cum Alberto. Universale prius contrahitur ad genus, & predicatur de eo, & per posterius predicatur de aliis, ergo non est univoca divisio. R. cum Scoto negando consequentiam, nam illud non obstat, Quia in omni genere est aliqua species, quae perfectius participat naturam genericam, quam alia, verbi gratia, homo perfectius participat naturam & rationem animalis, quam brutum, si tamen sermo sit de predicacione Logica, non vero participatione Metaphysica, tunc aequaliter participabit quodlibet illorum membrorum rationem universalis, scilicet esse predicabile de pluribus, Maffrius putat concedendam tamen esse aliquam analogiam, tum propter rationem datam, scilicet, quod genus magis participet & perfectius naturam universalis, tum quia prima duo predicantur in quid, posterora in quale, quae analogiam sapiunt, attamen hæc analogia non est talis quae univocationem excludat.

Dico 2. *Nullum datur universale Metaphysicum primo intentionaliter sumptum, quod esset genus ad omnia universalis Metaphysica.* Videtur esse conformis Doctori q. 8: universi. & probatur, Quia nulla natura primo intentionaliter sumpta est communis univocè omnibus universalibus Metaphysicis, ergo ant. probatur. Nam si esset aliquod tale universale, esset ens ut sic: sed hoc non est, ergo, major patet, quia non est aliud assignabile; minor probatur, Nam ad rationem universalis requiritur, quod sit quid determinatum, ens autem ut sic, ad nullum est determinatum certum predicabile, ergo. Deinde sequeretur, Quod hæcitas esset universalis: quod probo, quia illud est universale, quod in se habet naturam universalem, ens esset tunc in hæcitate, ergo hæcitas est universalis.

Dico 3. *Universale Logicum secundo intentionaliter sumptum, est genus ad quinque predicabilia.* Hæc est communis utriusque Scholæ contra Boethium & Avicennam. Probatur, Quia universale ut sic predicatur de omnibus per modum generis, ergo; prob. ant. Quia de singulis verum est essentialiter dicere, quod possint predicari de pluribus, in quo tanquam in genere omnia conveniunt; & differunt specie in hoc, quod unum predicetur ut tota essentia, aliud ut

II. *Universale bene predicatur de illis.*

IV. *Nullum datur universale Metaphysicum quod esset genus.*

V. *Universale Logicum est genus.*

pars

pars essentialis materialis, aliud ut pars essentialis formalis, aliud ut accidens inseparabile, & aliud ut separabile, ergò prædicatur de illis tanquam de specie differentibus in quid incompletè. Sed in contra

VI. Argumentum in contraria.

Arguitur, Si universale esset genus respectu illorum quinque, prædicabilium, sequeretur quod esset superius & inferius, sed hoc repugnat, prob. seq. Esset superius, quia genus non esset autem, quia contineretur sub genere primo prædicabili, ergò. R. dist. ma. secundum eundem respectum, nego majorem: secundum diversum concedo & dist. similiter mi. nego consequentiam, R. 2. dist. eandem ma. superius per se, & inferius per accidens, concedo ma. superius per se, & inferius per se, nego ma. Itaque, universale ut sic esset per se genus, & superius prædicabilium, genus verò primum prædicabile, est per accidens superius respectu universalis ut sic: hæc enim prædicatio Genus primum prædicabile est universale, est superioris de inferiori per se: sicut hæc, homo, est animal, hæc verò prædicatio universale est genus est per accidens similis huic, animal est genus. Sed

Instatur. Ad minus sequeretur genus futurum speciem quod repugnat, quia disparatè sibi opponuntur, R. dist. sequelam, esset species formaliter, nego majorem, denominative concedo sequelam. Itaque, pro majori intelligentia & pro facili plurium aliarum objectionum solutione, Nota ex Doctore unam intentionem secundam posse fundari super aliam, acceptam ut quid, ac eam denominare, seu de illa prædicari ut modus, hoc enim esse commune omnibus secundis intentionibus dicit Doctor, quod qualibet possit accipi ut quid, vel ut modus; quando enim est illud quod intelligitur, tunc est ut quid, quando est ratio sub qua aliquid intelligitur tunc accipitur ut modus, hinc vera est illa prædicatio, universale est genus, quia universale sumitur ut quid, genus ut modus, quatenus est ratio sub qua consideratur universale, dum ad sua inferiora refertur. Eodem modo dici potest, quod genus, differentia, proprium, & accidens, sint species denominative & accidentaliter, non verò formaliter.

Urgetur. Nulla duo opposita possunt de se invicem prædicari, sed genus & species sunt opposita, ergò non possunt de se invicem

prædicari, ergò nec genus erit species. R. dist. mi. genus & species sunt opposita si utraq; accipiantur ut quid, aut utraq; ut modus concedo mi. si unum accipiantur ut quid, & alterum ut modus nego mi. Quando igitur dicitur quod genus sit species, intentio generis sumitur ut quid, intentio speciei, ut modus, adeoque non prædicantur de se invicem veluti opposita.

Dico 4. Divisio universalium in præallagata quinque, prædicabilia, non est immediata. Est etiam communis, & probatur, Quia universale prius dividitur in illud, quod prædicatur essentialiter, & in illud quod prædicatur accidentaliter, sed quocumque; aliquid viciniora membra habet, & iis prætermisus enumerantur alia, non est divisio immediata, ergò: cum universale prius dividatur per illas duas differentias, constituet duo genera intermedia, quæ postea iterum in illas 5. species subdividuntur, divisio non erit immediata.

Dices; Hinc sequeretur plura dari universalium quam quinque; quia si duo illa genera intermedia addantur, jam septem expressè erunt, ergò divisio est immediata. R. dist. sequelam: sequeretur dari plura universalium quam quinque, quæ essent species infimæ, nego sequelam, quæ essent species subalternæ, transeat. Itaque; hic est sermo de universalibus quantum ad species infimas, non verò quantum ad subalternas. Imò quia genera illa intermedia in inferioribus reperiuntur non faciunt propriè numerum.

Pro Complemento hujus questionis, totiusque; disputationis de Universalibus in communi, Adverte difficultates quas noluit solvere Porphyrius Chrysaorii consulens juventuti, facillimè posse solvi, quarum prima erat: An genera & species sint in rerum natura à parte rei? R. enim quod capiendò genera illa & species pro naturis illis quæ sic denominantur, non esse dubium quin dentur genera & species à parte rei, in singularibus tamen, & similiter patet quod quedam ex his generibus sint corporalia, quedam spiritalia, quedam substantialia, quedam accidentalia, quod erat secunda difficultas. Ad tertiam etiam questionem quæ quærebatur utrum universalium essent in sensibilibus, an extra (id est in singularibus) patet quod sint in illis, quatenus identificantur illis, extra illa quatenus formaliter distinguuntur ab illis.

DISPUTATIO II.

DE GENERE, PRIMO PRÆDICABILI.

Sequitur ordinem Porphyrii, & communem: & post sufficientem majorum difficultatum elucubrationem de universalibus in communi, ad particularia descendendo, quæ proinde eò faciliora erunt, quò melius communiora fuerint præcognita, ideoque; sit

QUÆSTIO I.

Quid sit Genus?

Tradit Baro plures fuisse qui genus definibile non esse existimarunt: inter quos recenset Ammonium, Boethium, Vilipandum, &c. in margine; verum quidem est rem esse intricatissimam, in qua explicanda & solvenda

quilibet ferè alium & alium adhibet modum; attamen, antequam ad resolvendam questionem progrediar: Notandum in præsentiarum sermonem non esse de Genere Grammatico, quo aliquid dicitur esse generis fœminini, vel masculini; nec de Genere Rhetorico & Oratorio, qualia sunt genus demonstrativum, & judiciale; nec de Genere Politico, quo sensu dicuntur omnes homines